

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអរណត្តិន័យ
 វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

របាយការណ៍ស្តីពី លទ្ធផលការងាររបស់វិទ្យាស្ថាន ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល អាណត្តិទី៥ ២០១៤-២០១៧

ស្រាវជ្រាវដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅកម្ពុជា

អារម្ភកថា

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (វិទ្យាស្ថានកាឌី) ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណរដ្ឋបាល ស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងមានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលដឹកនាំសម្រាប់អាណត្តិបីឆ្នាំ។ ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៥ក្នុងការជំរុញវិស័យកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានប្រគល់ភារកិច្ចឱ្យវិទ្យាស្ថានកាឌី ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាសំដៅបង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជបរិយាកាសដំណាំកសិកម្ម រួមចំណែកធានាសន្តិសុខនិងសុវត្ថិភាពស្បៀង តម្រូវការទីផ្សារនិងអាហារូបត្ថម្ភ ក្នុងបរិបទនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

របាយការណ៍ស្តីពី **លទ្ធផលការងាររបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥** នេះ បង្ហាញនូវការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្នុងការគិតគូរក្នុងការបង្កើនថវិកាផ្ដោតទៅលើសកម្មភាពស្រាវជ្រាវនិងការផ្សព្វផ្សាយ និងចូលរួមសកម្មភាព ផ្តល់នូវអនុសាសន៍និងលើកទឹកចិត្តដល់ថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថានកាឌី ឱ្យដឹកនាំនិងប្រតិបត្តិការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា ស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រចក្ខុវិស័យដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៥។

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល សូមកោតសរសើរចំពោះការងារគ្រប់គ្រងនិងលទ្ធផលសំខាន់ៗនៃការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា ដែលវិទ្យាស្ថានកាឌីសម្រេចបានក្នុងអាណត្តិទី៥ គឺជាការបន្តពីអាណត្តិមុនៗកន្លងមក ដូចមានបង្ហាញជាសង្ខេបក្នុងរបាយការណ៍នេះ។ លទ្ធផលទទួលបានទាំងអស់នេះ បញ្ជាក់នូវសាមគ្គីភាពនិងកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់មន្ត្រីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់រួមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយកសិករផ្ទាល់និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ហើយជាពិសេសអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រជាតិនិងអន្តរជាតិ។

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល មានមោទនភាពខ្លាំងចំពោះសមិទ្ធផលការងាររបស់ថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីទាំងអស់នៃវិទ្យាស្ថានកាឌីដែលទទួលបានកន្លងមកនេះ។ ជាក់ស្តែង អង្គរពូជស្រូវផ្តាំដូល ត្រូវបានចាត់ទុកថា អង្គរមានគុណភាពអង្ករនិងរសជាតិបាយក្រអូបឆ្ងាញ់លេខ១ក្នុងពិភពលោករយៈពេល០៣ឆ្នាំជាប់ៗគ្នា (២០១២-២០១៤) នៅក្នុងវេទិកាប្រកួតប្រជែងពិភពលោក ដែលបានប្រព្រឹត្តិទៅនៅទីក្រុងបាលី ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ឆ្នាំ២០១២ នៅទីក្រុងហុងកុង ប្រទេសចិន ឆ្នាំ២០១៣ និងនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលរៀបចំឡើងដោយស្ថាប័នបណ្តាញអ្នកជំនួញអង្ករ (Rice Trader) មានមូលដ្ឋាននៅសហរដ្ឋអាមេរិក។ លោកនាយកវិទ្យាស្ថានកាឌី ត្រូវបានក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡាជ្រើសរើសជា **អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រឆ្លើម** សម្រាប់ឆ្នាំសិក្សា២០១៦-២០១៧ ទន្ទឹមនឹងនេះក៏ត្រូវបានជ្រើសរើសជា **អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រស្រូវឆ្លើម** និងជា **ឯកអគ្គរាជទូតវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាស្រូវ** តំណាងប្រទេសកម្ពុជាប្រចាំអាស៊ានសម្រាប់ស្នាដៃការងារជាគំរូ ដែលបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងធំធេងដល់ការអភិវឌ្ឍន៍និងស្រាវជ្រាវលើដំណាំស្រូវប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងបានផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ដល់កសិករនិងអ្នកប្រើប្រាស់ ក្នុងខួបលើកទី៥០ របស់អាស៊ាន ដែលបានរៀបចំឡើងដោយអាស៊ាន ក្រសួងកសិកម្មនៃប្រទេសហ្វីលីពីន និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវដំណាំស្រូវអន្តរជាតិ (IRRI) ប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងម៉ានីល ប្រទេសហ្វីលីពីន។ ពិសេសទៅទៀតនោះនាពិធីបិទសន្និបាតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧កន្លងមកនេះ ទន្ទឹមនឹងការសរសើរការបញ្ចេញពូជស្រូវ ខា១៦ និងស្នាដៃ០២ ត្រូវបាន **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានប្រសាសន៍បញ្ជាក់ថា វិទ្យាស្ថានកាឌីនឹងត្រូវដើរតួកាន់តែសកម្មក្នុងបរិការ ដែលពិភពលោកស្ថិតក្នុងពេលវេលាដ៏លំបាកទាក់ទងទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបានលើកទឹកចិត្តឱ្យមន្ត្រីរាជការនិងអ្នកបច្ចេកទេសវិទ្យាស្ថានកាឌីបន្តស្វែងរកពូជស្រូវថ្មីៗនិងពូជដំណាំផ្សេងទៀតរួមទាំងផ្តាចងដែរ។

ទន្ទឹមនឹងសមិទ្ធផលទាំងនេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសង្កេតឃើញថា វិទ្យាស្ថានកាឌីត្រូវការការគាំទ្របន្ថែមទៀតទាំង ធនធានមនុស្ស ថវិកា និងការលើកទឹកចិត្តជាពិសេស ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពប្រតិបត្តិការកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព រួម ទាំងពង្រីកវិសាលភាពស្រាវជ្រាវលើដំណាំកសិកម្មនិងផ្កា ស្របតាមអនុសាសន៍របស់ **សម្តេចតេជោ** និងការ ផ្សព្វផ្សាយអំពីលទ្ធផលការងារឲ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
ហត្ថលេខា

ហ៊ុន ម៉ែនណារី

Cambodian Agricultural Research and Development Institute

ឧបសម្ព័ន្ធ: ប្រធាន និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា រោងចក្រទឹកដី

ឯកឧត្តម ហ៊ុន ច័ន្ទធានី
រោងចក្រទឹកដី

ប្រធាន-តំណាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ

ឯកឧត្តម ទ្រី មេង
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

ឯកឧត្តម អ៊ុន ហ៊ាណា
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិង
អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

លោក ចង្វ វ្រៀម
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

លោក សៀង សំរោង
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងមីស៊ីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

លោក ជា ស៊ីណា
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងក្រសួងបរិស្ថាន

លោក សាយ ពុទ្ធា
រោងចក្រទឹកដី

នីតិសមាជិក-តំណាងមន្ត្រីនិយោជិត
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

លោក យូ សត្តា
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងក្រសួងធនធានទឹក
និងឧតុនិយម

លោក អេង គីមលី
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងក្រសួងអប់រំ យុវជន
និងកីឡា

ឯកឧត្តម សេង ម៉ុំ
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងឥស្សរជនមានបទពិសោធន៍
ផ្នែកកសិកម្ម

លោក ត្រីវិល សុខុម
រោងចក្រទឹកដី

សមាជិក-តំណាងអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

សកម្មភាពប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥ (២០១៤-២០១៧)
របស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា	I
ប្រធាននិងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាអាណត្តិទី៥.....	III
សកម្មភាពប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥.....	IV
មាតិកា	V
ក. ផ្នែកស្ថានភាពទូទៅ	09
ក.១ តួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល.....	09
ក.២ តួនាទីរបស់នាយកវិទ្យាស្ថាន	09
ក.៣ សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥.....	0២
ខ. សកម្មភាពគ្រប់គ្រង និងដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥.....	0២
ខ.១ ការងារផែនការសកម្មភាពនិងថវិការបស់វិទ្យាស្ថាន	0២
ខ.២ ការងារមន្ត្រីរាជការរបស់វិទ្យាស្ថាន.....	0៣
ខ.៣ ការងារលិខិតបទដ្ឋាន	0៣
ខ.៤ ការងារដោះស្រាយនិងសម្របសម្រួល	0៣
ខ.៥ អនុសាសន៍លើការងារ	0៤
គ. ផ្នែកព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនិងការងារគ្រប់គ្រងរបស់វិទ្យាស្ថាន	0៥
គ.១ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ និងការចូលរួមរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថានកាឌី	0៥
គ.២ ស្ថានភាពមន្ត្រីរាជការ មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យានិងបុគ្គលិក.....	0៦
គ.៣ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ.....	0៧
ឃ. សមិទ្ធផលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម២០១៤-២០១៨.....	0៨
ង. សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ ផ្សព្វផ្សាយ និងផ្តល់បច្ចេកវិទ្យាក្នុងឆ្នាំ២០១៤-២០១៧.....	0៩
ង.១ ការអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ	0៩
ង.២ ការបញ្ចេញពូជដំណាំថ្មីៗ	0៩
ង.៣ ការងារស្រាវជ្រាវនិងអង្កេតលើដំណាំស្រូវ.....	១១
ង.៤ ការងារស្រាវជ្រាវលើដំណាំដំឡូងមី	១៦
ង.៥ ការងារស្រាវជ្រាវលើពិធានកម្មដំណាំលើស្រែទំនាបរំពឹងទឹកភ្លៀង	១៨
ង.៦ ការងារស្រាវជ្រាវលើដំណាំផ្សេងទៀត.....	១៨

ង.៧ ការងារផ្សព្វផ្សាយ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស.....	១៩
ង.៨ មន្ទីរពិសោធន៍	២៦
ច. សន្និដ្ឋាន	២៦
ឆ. សំណូមពរ	២៧
ឧបសម្ព័ន្ធ	

Cambodian Agricultural Research and Development Institute

សមិទ្ធផលរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការអាណត្តិទី៥

ក. ផ្នែកស្ថានភាពទូទៅ

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (វិទ្យាស្ថានកាឌី) ដែលមានអក្សរកាត់ វ.ស.អ.ក.ក ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ៧៤អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩ ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល បិតក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទផ្នែកបច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ វិទ្យាស្ថានកាឌីដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការដែលមានសមាសភាព១១រូប មកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចំនួន៧ មានអាណត្តិ៣ឆ្នាំ និងមាននាយកប្រតិបត្តិមួយរូប។ វិទ្យាស្ថានកាឌីមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុង ឃុំប្រទះឡាង ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៣ មានស្ថានីយ៍រណបស្របច្បាប់មួយមានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិស្វាយប៉ាក ឃុំរំដោះ ស្រុករវៀង ខេត្តព្រះវិហារ មានផ្ទៃដី៩៥,៦៦៥ហិកតា។

ក.១. តួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការ: ក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការមានតួនាទីដូចខាងក្រោម៖

- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់វិទ្យាស្ថានកាឌី
- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើចំណូលនិងចំណាយប្រចាំឆ្នាំរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី
- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើរបាយការណ៍គ្រប់គ្រងនិងលើគណនីហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ
- កំណត់ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ ព្រមទាំងការបែងចែកភារកិច្ចជាទូទៅដល់អង្គភាពក្រោមឱវាទ
- កំណត់នូវរបបប្រើសេវាសកម្មភាពម៉ឺងឃាតនៃសក្តិ ការផ្តល់លាភការដល់បុគ្គលិកវិទ្យាស្ថានកាឌីដោយមិនប៉ះពាល់ដល់បទបញ្ញត្តិច្បាប់បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងដែលអនុវត្ត ចំពោះភ្នាក់ងារមុខងារសាធារណៈ
- សម្រេចលើក្របខ័ណ្ឌចំនួនបុគ្គលិក ដែលអនុញ្ញាតសម្រាប់វិទ្យាស្ថានកាឌី
- ធ្វើការវាយតម្លៃតាមចន្លោះពេលទៀងទាត់លើកម្រិតលទ្ធផលសម្រេចបានតាមគោលដៅកំណត់ដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី ហើយកំណត់នូវវិធានការកែសម្រួលដើម្បីអនុវត្ត។

ក.២. តួនាទីរបស់នាយកវិទ្យាស្ថានកាឌី: នាយកប្រតិបត្តិមានតួនាទីដូចខាងក្រោម៖

- រៀបចំការងារប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការ
- ទទួលបន្ទុកអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការ ព្រមទាំងដាក់ឱ្យដំណើរការនូវនយោបាយដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការ
- រៀបចំវិកាប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់វិទ្យាស្ថានកាឌី ហើយដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការពិនិត្យសម្រេច
- ធ្វើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំលើរាល់សកម្មភាព ត្រួតពិនិត្យលើគណនីហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ហើយដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សានិច្ចាធិការពិនិត្យនិងសម្រេច
- ធ្វើការបញ្ជាក់ក្នុងករណីចាំបាច់ លើភារកិច្ចរបស់បណ្តាអង្គភាពក្រោមឱវាទ

- បំពេញរាល់មុខដំណែងរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី ក្នុងកម្រិតក្របខ័ណ្ឌចំនួនបុគ្គលិកដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- សម្រេចលើការងារលទ្ធកម្ម និងចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញាផ្សេងៗ ដោយអនុលោមទៅតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ស្តីពីការបែងចែកសិទ្ធិអំណាចនិងទៅតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង។

ក.៣. សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥ របស់វិទ្យាស្ថានកាឌីត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ១៥៣២អនក្រ.តត ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលមានសមាសភាពចំនួន១១រូបមកពីស្ថាប័ននិងអង្គការពាក់ព័ន្ធដូចខាងក្រោម៖

១. ឯកឧត្តម ហ៊ុត ប៊ុនណារី	តំណាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ជាប្រធាន
២. ឯកឧត្តម ទ្រី មេង	តំណាងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	ជាសមាជិក
៣. លោក សៀង សាំងអេម	តំណាងទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	ជាសមាជិក
៤. លោក វង្ស រៀងរុំ	តំណាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	ជាសមាជិក
៥. លោក ជា ស៊ីណា	តំណាងក្រសួងបរិស្ថាន	ជាសមាជិក
៦. លោក អេង គឹមលី	តំណាងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	ជាសមាជិក
៧. លោក យូ សត្តា	តំណាងក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម	ជាសមាជិក
៨. លោក ស្រីន សុខុម	តំណាងអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម	ជាសមាជិក
៩. លោក អ៊ុក ម៉ាការ	នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា	ជាសមាជិក
១០. លោកស្រី សេង ម៉ុំ	ឥស្សរជនមានចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍ផ្នែកកសិកម្ម	ជាសមាជិក
១១. លោក សាយ ពុទ្ធា	តំណាងមន្ត្រីនិយោជិតវិទ្យាស្ថានកាឌី	នីតិសមាជិក

ខ. ផ្នែកសកម្មភាពគ្រប់គ្រងនិងដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥

ក្នុងអាណត្តិទី៥នេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានធ្វើការប្រជុំពិភាក្សានិងអនុម័តចំនួន០៩លើក លើរបៀបវារៈជាច្រើនដោយសម្រេចបាននូវលទ្ធផលសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម៖

ខ.១. ការងារផ្តល់ការសកម្មភាពនិងថវិការបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យនិងអនុម័តលើផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ (សូមមើលតារាង២ ទំព័រ៧)។ ប្រការសំខាន់បំផុតនោះគឺក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានធ្វើការយ៉ាងសកម្មក្នុងការស្នើសុំបង្កើនថវិកាសម្រាប់ការងារប្រតិបត្តិរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី ដែលជាអង្គការស្រាវជ្រាវដំណាក់កាលកសិកម្មតែមួយគត់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក៏ដូចជារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលរហូតទទួលបានការឯកភាពបង្កើនថវិកាសម្រាប់ការងាររដ្ឋបាលនិងស្រាវជ្រាវជាបន្តបន្ទាប់ ដូចជាឆ្នាំ២០១៤បានកើនប្រមាណ១២,៩% (ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ទទួលបានជិត៣.១១០លានរៀល) ឆ្នាំ២០១៥បានកើនប្រមាណ១០,៨% ឆ្នាំ២០១៦បានកើនប្រមាណ១៦,៨% និងឆ្នាំ២០១៧បានកើនរហូតដល់១៩,០%នៃថវិកាបណ្តាឆ្នាំមុនៗ។ គិតជាមធ្យម

ក្នុងឆ្នាំ២០១៧នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើនថវិកាឱ្យវិទ្យាស្ថានកាឌី៧៣,៩%ខ្ពស់ជាងឆ្នាំ២០១៣ ដែលក្នុងនោះ ថវិកាជំពូក៦៤កើនរហូតដល់១៣១,៤% និងថវិកាជំពូក៦៥ កើនបាន៦០,៩%។ ម្យ៉ាងវិញទៀតក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក៏បានពិនិត្យនិងអនុម័តលើសេចក្តីព្រាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីឆ្នាំ២០១៦-២០១៨។

ខ.២. ការងារមន្ត្រីរាជការរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានពិនិត្យនិងផ្តល់ការគាំទ្របេក្ខភាពប្រធានការិយាល័យ០១រូប (ជានារី) និងអនុប្រធាន០៥រូប (នារី០១រូប) តាមការស្នើសុំរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី ហើយបានទទួល លិខិតប្រកាសតែងតាំងពីថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទផងដែរ។

ខ.៣. ការងារលិខិតបញ្ជូន៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានឯកភាពលើ (១)ប្លង់គណនីរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីនិងអនុលោមតាម ប្រកាសលេខ២១១ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ហើយវិទ្យា ស្ថានកាឌីតម្រូវទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំគណនីនិងអនុគណនីលម្អិតនៃប្លង់គណនីនេះ (២)សមាសភាពគណៈ កម្មាធិការលទ្ធកម្ម (គល-PC) និងអង្គភាពលទ្ធកម្ម (អល-PU) របស់វិទ្យាស្ថានកាឌី និង (៣)យល់ស្របជាគោល ការណ៍ជូនតាមសំណើរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី ដែលសុំដំឡើងថ្នាក់ទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋាននិងឯកភាពចំណងជើង “កែសម្រួលដំឡើងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលឱ្យមានថ្នាក់ស្មើ អគ្គនាយកដ្ឋាន” ដោយរក្សាឈ្មោះ វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ឱ្យនៅដដែល។ សេចក្តីព្រាង នេះ បានទទួលការឯកភាពពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលជាអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស តែមិន ទទួលបានការឯកភាពពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាអាណាព្យាបាលហិរញ្ញវត្ថុទេ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក្តី កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ កន្លងមកនេះ ឯកឧត្តម វង់ សាខុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ បានផ្ញើលិខិតគោរពជូន **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីផ្តល់តែម្តង ដើម្បីសុំដំឡើងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ពីថ្នាក់ នាយកដ្ឋាន ទៅថ្នាក់អគ្គនាយកដ្ឋាន។

កាលពីរសៀលថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ក្រសួងមុខងារសាធារណៈបានបើកកិច្ចប្រជុំមួយទាក់ទងនឹងលិខិត នេះដែលខុទ្ទកាល័យ **សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន** ផ្ញើមកឱ្យក្រសួងមុខងារសាធារណៈផ្តល់យោបល់ ដែលក្នុង នោះតំណាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានលោក ទី ចាន់ណា ប្រធាននាយកដ្ឋានបុគ្គលិកនិង អភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស នាយកវិទ្យាស្ថាននិងសហការី (លោកស្រីនាយិការងារ សាខន សុផានី លោក សោម ប៊ុណ្ណា លោក ឡោ ប៊ុណ្ណា និងលោក សុក សារ៉ន) និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមាន ឯកឧត្តម អៀង ស៊ីនធី ជា តំណាង ព្រមទាំងសហការីមួយចំនួន រួមទាំងលោក នួន ជ័យ ផងដែរ។ ជាលទ្ធផល អង្គប្រជុំមិនបានឯកភាពទេ ដោយសារមានការជំទាស់យ៉ាងខ្លាំងពីតំណាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ខ.៤. ការងារដោះស្រាយនឹងសម្របសម្រួល៖ ចំពោះការស្នើសុំរបស់ក្រុមហ៊ុន វ៉ានបារយានអ៊ិនវេសមិនឯ.ក ក្នុងការដូរ ទីតាំងវិទ្យាស្ថានកាឌី ហើយដែលវិទ្យាស្ថានកាឌីបានបដិសេធនោះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលគាំទ្រជំហរមិនដោះដូរទីតាំង

របស់វិទ្យាស្ថានកាឌីដាជាដាច់ខាត ព្រោះថាការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការងារពិសោធន៍ផ្ទាល់ មន្ទីរពិសោធន៍និងដំណើរការឧបករណ៍វិភាគ ធនាគារពន្ធព្រមទាំងដំណាំដាំអភិរក្សនៅលើទីវាលជាដើម មិនមែនងាយស្រួលក្នុងការវេទិតាំងឡើយ ទន្ទឹមនឹងមន្ត្រីរាជការនិងមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យារបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីដាពុំពងតែត្រូវចំណាយពេលវេលាច្រើនមកធ្វើការស្រាវជ្រាវហើយនោះ។ ដូច្នេះបើមានការជូនវិទ្យាស្ថានកាឌីដា មន្ត្រីរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីដាភាគច្រើននឹងចាកចេញ។ ជាពិសេសទៅទៀត ទីតាំងនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីដា ត្រូវបាន **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** មកសម្តេចដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ចំនួន០២ដង **ហើយសម្តេចតេជោ** ក៏បានប្រកាសថា វិទ្យាស្ថានកាឌីដា ទារកនឹងកូន របស់សម្តេចផងដែរ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានពិនិត្យនិងឯកភាពលើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍ប្រចាំអាណត្តិទី៥និងសម្រេចឱ្យធ្វើការបោះពុម្ព។

២.៥. អនុសាសន៍លើការងារ៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានផ្តល់នូវអនុសាសន៍ល្អៗជាច្រើនដល់វិទ្យាស្ថានកាឌីដា ជាពិសេសផ្តោតទៅលើ ពង្រឹងការងារស្រាវជ្រាវ ពង្រីកការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស ពិនិត្យលទ្ធភាពជូនក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានចូលរួមសកម្មភាពស្រាវជ្រាវសំខាន់ៗ ជាពិសេសជាមួយកសិករ និងរៀបចំប្រជុំឱ្យបានទៀងទាត់។ ឆ្លើយតបទៅនឹងអនុសាសន៍ទាំងអស់នេះ វិទ្យាស្ថានកាឌីដាអនុវត្តបានជាសង្ខេបដូចខាងក្រោម៖

២.៥.១. ពង្រឹងការងារស្រាវជ្រាវ៖ ក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំនេះ វិទ្យាស្ថានកាឌីដាបានប្រមូលពូជដំណាំថ្មីៗទៀតចំនួន៧ប្រភេទបន្ថែមទៀតដោយមានចំនួនសរុប១.៣៨៩សំណាកមករក្សាទុក បានធ្វើយុវកម្មពូជដំណាំអភិរក្សបានចំនួន ៣.០៩២បញ្ជី/សំណាក បានបញ្ជូនពូជស្រូវចំនួន៥ប្រាំពូជនិងពូជពោតដំណើប១ពូជបន្ថែមទៀត បានរកឃើញវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតចង្រៃនិងជំងឺ ការគ្រប់គ្រងជីនិងទឹក បច្ចេកទេសមុននិងក្រោយពេលប្រមូលផលនិងការប្រើប្រាស់ពូជស្រូវជាដើម ហើយដែលមានលម្អិតនៅក្នុងផ្នែក ១។

២.៥.២. ពង្រីកការងារផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស៖ បានបោះពុម្ពរបាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំឆ្នាំ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ និងព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានកសិករ ហើយបានបោះពុម្ពឡើងវិញនូវសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិកម្ម ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានកសិករ និងឯកសារផ្សេងៗបានសរុបចំនួន៩៦.០៩២ច្បាប់ និងបានបែងចែកចំនួនសរុប៩២.៣៨៧ច្បាប់ ស្មើនឹង៩៦%។ ក្នុងឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៧ នេះ បានចងក្រងនិងបោះពុម្ពសៀវភៅ (១)សមិទ្ធផលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេល១៨ឆ្នាំ (១៩៩៩-២០១៧) (២)បញ្ជីអភិរក្សពូជស្រូវទី៤ (Rice Germplasm Catalogue IV) និង(៣)បញ្ជីអត្តសញ្ញាណពូជស្រូវនិងពូជដំណាំផ្សេងទៀតដែលបានបញ្ជូនឱ្យប្រើប្រាស់។ បានធ្វើទិវាស្រែបង្ហាញ វាយតម្លៃនិងបណ្តុះបណ្តាលកសិករសរុបចំនួន១៤០លើក ដែលមានកសិករចូលរួមសរុបចំនួន៦.០១២នាក់ ព្រមទាំងបានចែកគ្រាប់ពូជស្រូវជូនដល់កសិករចំនួន១.៣០៤គ្រួសារ ដោយក្នុងមួយគ្រួសារបានចំនួន៥គីឡូក្រាម មានសរុបចំនួន៦.៥២០គក្រ ហើយដែលកសិករទាំងនោះផលិតជាគ្រាប់ពូជបានប្រមាណ១៨៣តោន (គិតមកត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៦) ទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បានចែកគ្រាប់ពូជគ្រឹះនៃពូជស្រូវស្មាច់០២ ដែលទើបបញ្ជូនជូនកសិករសហគមន៍កសិកម្មស្រូវស្មាច់កំពង់រោទិ៍ចំនួនប្រមាណ២០០គក្រ សម្រាប់ដាំដុះក្នុងឆ្នាំ២០១៧

និងបានចែកគ្រាប់ពូជស្រូវដំណើបស្បែកមង្គលជូនសហគមន៍ក្រឡានថ្មីគ្រែខេត្តក្រចេះដាំដុះ សម្រាប់ដុតក្រឡាន ផងដែរ។ ថ្នាក់ដឹកនាំបានចូលរួមជាវគ្គិនក្នុងកម្មវិធីទូរទស្សន៍និងវិទ្យុបានចំនួន០៧លើកនិងបានទទួលជួបភ្ញៀវ ជាតិនិងអន្តរជាតិចំនួន១៧៩លើកដែលមានភ្ញៀវសរុប៦៦៦នាក់។

ខ.៥.៣. ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗ៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលចូលរួមក្នុងពិធីសូត្រមន្តចូលឆ្នាំថ្មីរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី ដែលប្រព្រឹត្តទៅនាថ្ងៃទី០៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧។

គ. ផ្នែកព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនិងការងារគ្រប់គ្រងរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានពិនិត្យនិងទទួលស្គាល់ថា ក្នុងរយៈពេល០៤ឆ្នាំនេះ វិទ្យាស្ថានកាឌីបានចូលរួមក្នុងព្រឹត្តិ ការណ៍សំខាន់ៗជាច្រើន ហើយបានបន្តការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកនិងថវិកាបានល្អគួរជាទីមោទនភាពដូចខាងក្រោម៖

គ.១. ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ និងការចូលរួមរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថានកាឌី៖

នាពិធីបិទសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំ (២០១៥ ២០១៦ និង២០១៧) កន្លងមកនេះ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណា ចក្រកម្ពុជា បានវាយតម្លៃខ្ពស់ដល់វិទ្យាស្ថានកាឌី ដែលបានបញ្ចេញពូជស្រូវថ្មីជំនាន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ចំនួន៥ពូជ និងពូជពោតដំណើប១ពូជ និងជាពិសេស នាថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ **សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន** បានបញ្ជាក់ថា វិទ្យាស្ថានកាឌី នឹងត្រូវដើរតួកាន់តែសកម្មនៅក្នុងបរិការដែលពិភពលោកស្ថិតក្នុងពេលវេលា ដ៏លំបាក ទាក់ទងទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបានលើកទឹកចិត្តឲ្យមន្ត្រីរាជការនិងអ្នកបច្ចេកទេសនៅ វិទ្យាស្ថានកាឌី បន្តស្វែងរកពូជស្រូវថ្មីៗ និងពូជដំណាំផ្សេងទៀត រួមទាំងផ្កាផងដែរ។

បានចូលរួមជាវគ្គិនក្នុងពិធីបុណ្យអង្គរកម្ពុជាលើកទី២ ឆ្នាំ២០១៤ នៅខេត្តសៀមរាប និងចូលរួមជាវគ្គិន និងតាំង ពិព័រណ៍ស្រូវ-អង្ករក្នុងវេទិកាស្រូវអង្ករឆ្នាំ២០១៤ នៅសណ្ឋាគារសុហ្វីតែលភូគីត្រា ឆ្នាំ២០១៥ នៅមជ្ឈមណ្ឌលពិ ព័រណ៍និងសន្និបាតកោះពេជ្រ និង២០១៦ នៅសណ្ឋាគារសុខា រាជធានីភ្នំពេញ ដែលក្នុងនោះអង្គរផ្តារដួលនៃពូជ ស្រូវផ្តារដួល ដែលបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថាន ទទួលបានជ័យលាភីលេខ១ លើពិភពលោកប្រចាំឆ្នាំ២០១៤ ដែលជា ជ័យលាភី៣ឆ្នាំ បន្តបន្ទាប់គ្នាចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១២-២០១៤។ ក្នុងវេទិកាស្រូវ-អង្ករលើកទី៥ (ឆ្នាំ២០១៦) ក្រោម អធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ **សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន** ដែលប្រារព្ធនៅសណ្ឋាគារសុខា រាជធានីភ្នំពេញ **សម្តេច តេជោ** បានបញ្ជាឲ្យវិទ្យាស្ថានកាឌី បន្តផលិតគ្រាប់ពូជគ្រឹះរបស់ពូជស្រូវដែលបានបញ្ចេញជូនកសិករប្រើប្រាស់ ជាបន្តទៀត ដើម្បីធានានូវភាពសុទ្ធរបស់គ្រាប់ពូជ ផ្គត់ផ្គង់ដល់អ្នកផលិតចំណាត់បន្តបន្ទាប់ទៀត។

វិទ្យាស្ថានកាឌីបានចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ស្រូវ-អង្ករក្នុងព្រះរាជពិធីច្រត់ព្រះនង្គ័ល ទិវាប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងឱនភាពដី ទិវាស្បៀងអាហារពិភពលោក និងបានចូលរួមរៀបចំពិធីបុណ្យវិញ្ញកខួបទី៣០ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរាជរដ្ឋា ភិបាលកម្ពុជានិងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវស្រូវអន្តរជាតិ (IRRI) ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម ឃឹម ឃែលី ឧបនាយករដ្ឋ មន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ **សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណា ចក្រកម្ពុជា ដោយក្នុងឱកាសនោះ ថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីក្រោមឱវាទវិទ្យាស្ថានកាឌីចំនួន៤រូបបានទទួលស្លាកកោត សរសើរការងារពី IRRI។

លោកបណ្ឌិត អ៊ុក ម៉ាការ នាយកវិទ្យាស្ថានកាឌី បានត្រូវក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាជ្រើសរើសជា អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ឆ្លើម ប្រចាំឆ្នាំសិក្សា២០១៦-២០១៧ និងត្រូវបាន ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសនាចារ្យ ហង់ ជួនណារ៉ុង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បំពាក់គ្រឿងឥស្សរិយយសមុនីសារក៍ណ្ណ ថ្នាក់មហាសិរីវិទ្យន៍ ជូននាឱកាសពិធីបិទសន្និបាតបូក សរុបប្រចាំ ឆ្នាំរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា នាថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧ នៅវិទ្យាស្ថានជាតិបច្ចេកវិទ្យា។

បានទទួលគណៈប្រតិភូមកពីប្រទេសបង់ក្លាដេសចំនួន៦រូប ដែលដឹកនាំដោយ Mr. Md. Hemayet Uddin, Deputy Secretary នៃក្រសួងកសិកម្មប្រទេសបង់ក្លាដេស។

ថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថានកាឌីបានចូលរួមប្រជុំនិងសិក្ខាសាលាផ្សេងៗនៅក្នុងក្រសួង និងស្ថាប័ននានាក្នុងប្រទេសចំនួន ៣៣៤លើក និងក្រៅប្រទេសចំនួន៤៤លើក ហើយបានទទួលជួបភ្ញៀវជាតិនិងអន្តរជាតិនៅវិទ្យាស្ថានកាឌីចំនួន ១៧៩លើក ដែលមានភ្ញៀវសរុប៦៦៦នាក់។

គ.២. ស្ថានភាពមន្ត្រីរាជការ មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា និងបុគ្គលិក៖

តារាង១. ស្ថានភាពមន្ត្រីរាជការ មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា បុគ្គលិកក្រោមឱវាទវិទ្យាស្ថានកាឌីឆ្នាំ២០១៤-២០១៧

ល.រ	បរិយាយ	ប្រចាំឆ្នាំ (នាក់)			
		២០១៤	២០១៥	២០១៦	២០១៧
ក. មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល					
១	ថ្នាក់បណ្ឌិត	៥	៥	៦	៨
២	និស្សិតថ្នាក់បណ្ឌិត				២
៣	ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់	១៦	១៦	១៧	១៣
៤	និស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់				៤
៥	ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ	២៣	២១	២៧	៣០
៦	កម្រិតវប្បធម៌ទូទៅ	៨	៨	៧	៦
សរុប ក		៥២	៥១	៥៧	៦៣
ខ. មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា					
១	ថ្នាក់បណ្ឌិត	-	-	១	១
២	ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ	៨	៨	២៩	២៧
៣	កម្រិតវប្បធម៌ទូទៅ	-	-	៥៥	៥៥
សរុប ខ		៨	៨	៨៥	៨៣
គ. ពលករអណ្តែត					
១	កម្រិតវប្បធម៌ទូទៅ	១០០	១០០	-	-
សរុប គ		១០០	១០០	-	-
សរុបរួម		១៦០	១៥៩	១៤២	១៤៦

ស្ថានភាពបុគ្គលិករបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីមានការថយចុះពី១៦០នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មក១៤៦នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង១។ មន្ត្រីរាជការបានកើនឡើងចំនួន១២នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធៀបជាមួយនឹងឆ្នាំ២០១៣ កន្លងមក។ មន្ត្រីរាជការថ្នាក់បណ្ឌិតបានកើនពី៥នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មក៨នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ហើយជួយមកវិញ ចំនួនមន្ត្រីរាជការថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់បានថយពី១៦នាក់ មក១៣នាក់។ ទន្ទឹមនឹងនោះ មានមន្ត្រីរាជការចំនួន ០២នាក់កំពុងសិក្សាថ្នាក់បណ្ឌិត និង០៤នាក់កំពុងសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៦និង២០១៧ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចឲ្យវិទ្យាស្ថាននូវមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យាចំនួន៨៥នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និង៨៣នាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ជំនួសឲ្យពលករអណ្តែត។

គ.៣. ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ៖ ថវិការាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តប្រគល់ឲ្យវិទ្យាស្ថានមានការកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំធៀប នឹងឆ្នាំ២០១៣ដែលមានប្រមាណជិត៣.១១០លានរៀល។ ថវិកាឆ្នាំ២០១៤បានកើនប្រមាណ១២,៩% ឆ្នាំ២០១៥ បានកើនប្រមាណ១០,៨% ឆ្នាំ២០១៦បានកើនប្រមាណ១៦,៨% និងឆ្នាំ២០១៧បានកើនរហូតដល់១៩,០%នៃ ថវិកាបណ្ណាឆ្នាំមុនៗ។ សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើនថវិកាឲ្យវិទ្យាស្ថានកាឌី៧៣,៩%ខ្ពស់ជាង ឆ្នាំ២០១៣ ដែលក្នុងនោះ ថវិកាជំពូក៦៤កើនរហូតដល់១៣១,៤% និងថវិកាជំពូក៦៥ កើនបាន៦០,៩%។

តារាង២. ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីពីឆ្នាំ២០១៣-២០១៧

ល.រ	បរិយាយ	ប្រចាំឆ្នាំ (គិតជាប្រាក់រៀល)				
		២០១៣	២០១៤	២០១៥	២០១៦	២០១៧ (ប៉ាន់ស្មាន)
I. លទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ						
១	ស្ថានភាពចំណូលដុល	3,336,612,540	3,641,525,910	3,975,185,962	4,618,317,493	5,625,854,784
ក	ចំណូលពីថវិការដ្ឋបុគ្គល	3,073,865,630	3,455,089,659	3,872,852,203	4,543,059,505	5,338,000,000
ខ	ចំណូលពីសកម្មភាពអាជីវកម្ម	226,746,910	131,661,631	86,004,687	74,322,849	217,000,000
គ	សមតុល្យចូករយោង	36,000,000	54,774,620	577,051	935,139	70,854,784
ឃ	សមតុល្យបង្កកដែលបានកែតម្រូវ (ពុំបាន កក់ត្រា) លើសំណែសចំណាយរៀបរយ			15,752,020		
២	ស្ថានភាពចំណាយ	3,281,837,920	3,640,948,859	3,958,498,803	4,622,583,705	5,645,000,000
ក	រៀបរយ លាភការ ប្រាក់ពលករអណ្តែត និង បុគ្គលិកជាប់កិច្ចសន្យា	573,865,630	619,699,600	699,027,500	1,039,119,300	1,238,000,000
ខ	ចំណាយដំណើរការរដ្ឋបាលទូទៅ	1,257,665,950	1,141,249,259	863,159,237	888,012,405	1,046,000,000
គ	ចំណាយប្រតិបត្តិការលើសកម្មភាព ពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍	1,450,306,340	1,880,000,000	2,396,312,066	2,695,452,000	3,271,000,000
៣	លទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ	54,774,620	577,051	935,139	70,854,784	
ក	សំណែសចំណាយថវិការដ្ឋចុងឆ្នាំដែលត្រូវ បង្វែរចូលថវិកាជាតិវិញ			15,752,020*	(12,000,000)**	
ខ	សមតុល្យបង្កថវិកាចំណូលពីអាជីវកម្ម	18,774,620	577,051	358,087	87,120,996	23,564,051
II ឥណទេយ្យ និងចំណូលកតិយជន						
៤	ចំណូលកតិយជន					
ក	ចំណូលត្រូវទារ	11,938,020.00	3,814,000.00	-	23,564,051.36	
ខ	ចំណូលត្រូវសង/ចំណាយពុំទាន់បានទូទាត់	-	-	-	4,262,500.00	

បញ្ជាក់: * សំណែសចំណាយប្រាក់រៀបរយមន្ត្រីរាជការសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣-២០១៤ = ១៥.៧៥២.០២០រៀល

** សំណែសចំណាយប្រាក់បុគ្គលិកជាប់កិច្ចសន្យាសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦ = ១២.០០០.០០០រៀល

ក្នុងដំណាក់កាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានសម្រេចបង្កើនថវិកាភាគច្រើនទៅលើសកម្មភាពស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គឺពីប្រមាណ១,៥០០លានរៀលក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ដល់៣,២៧១លានរៀល (ប៉ាន់ស្មាន) សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ ចំណែក ថវិកាដំណើរការរដ្ឋបាលទូទៅ គឺមានការថយចុះពី៨១,២៥៨លានរៀលក្នុងឆ្នាំ២០១៣ មក១,០៤៦លានរៀល (ប៉ាន់ស្មាន) សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧។

ឃ. សមិទ្ធផលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៤—២០១៨

តារាង៣. លទ្ធផលឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករដែលបានព្យាករណ៍ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៤-២០១៨

សូចនាករលទ្ធផល	ឯកតា	ឆ្នាំ២០១៤		ឆ្នាំ២០១៥		ឆ្នាំ២០១៦		ឆ្នាំ២០១៧	
		ព្យាករណ៍	អនុវត្តបាន	ព្យាករណ៍	អនុវត្តបាន	ព្យាករណ៍	អនុវត្តបាន	ព្យាករណ៍	អនុវត្តបាន
អនុកម្មវិធីទី១.១៨. ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រលើកសិកម្មសត្វផលិតនាវាដំណាំកសិកម្ម									
១. ចំនួនពូជដំណាំដែលត្រូវបានប្រមូលបន្ថែម	សំណាក	១០០	៣៩១	១០០	៣២៤	១០០	៤០៤	១០០	
២. ប្រភេទពូជដំណាំថ្មីៗដែលត្រូវបានបញ្ចេញ	ពូជ	២	០	១	៤	២	២	២	
៣. បច្ចេកទេសថ្មីៗដែលត្រូវបានបង្កើត	ចំនួន	៧	៨	៦	៦	៧	១៣	៧	
អនុកម្មវិធីទី១.១៩. ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រលើកសិកម្មសត្វផលិតកម្មដំណាំកសិកម្ម និងការផ្សព្វផ្សាយវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម									
១. បង្កបច្ចេកវិទ្យាពិពិធកម្មដំណាំស្រូវជាមូលដ្ឋានត្រូវបានបញ្ចេញ	ចំនួន	២	១	១	១	១	០	១	
២. កំណើនផ្ទៃដីដាំដុះដោយពូជស្រូវនិងបច្ចេកទេសថ្មីៗដែលបញ្ចេញដោយកាឌី	%	២	២	២	២	២	២	២	
៣. បរិមាណគ្រាប់ពូជដំណាំដែលមានភាពសុទ្ធខ្ពស់និងគុណភាពល្អ	តោន	៥០	១០២	៥៥	៧៨	៥៥	១១៧	៥៥	
អនុកម្មវិធីទី១.២០. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាសេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សវិជ្ជាជីវៈសេវាស្រាវជ្រាវ									
១. មន្ត្រីបញ្ជាបកសិក្សាថ្នាក់ក្រោយមធ្យមនិងឱកាសសិក្សាតាមទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល	ឱកាស	១០៥	៧៨១	១០៥	៦៨៦	១០៥	១៩៦	១០៥	
២. ឯកសារវិទ្យាសាស្ត្របោះពុម្ពផ្សាយ	ប្រភេទ	២	១៤	៣	៩	៥	៨	៦	
៣. កំណើនប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ក្នុងការផ្តល់សេវាស្រាវជ្រាវដល់សេដ្ឋកិច្ច	%	២	២	២	២	២	១៤	២	

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥បានទទួលស្គាល់ថា ការអនុវត្តតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជាអាណាព្យាបាលផ្នែកបច្ចេកទេស និងមានការគាំទ្ររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចជាអាណាព្យាបាលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងកិច្ចសហការពីអង្គការជំនាញនិងមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទទាំងអស់ក្រោមឱវាទក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អង្គការស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិនានា និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាពិសេសប្រជាកសិករកម្ពុជា វិទ្យាស្ថានកាឌីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលគួរជាទីមោទនស្របទៅតាមសូចនាករ ដែលបានព្យាករណ៍ទុកដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង៣។

១. សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ ផ្សព្វផ្សាយ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាឆ្នាំ២០១៤-២០១៧

អនុវត្តតាមតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ជាពិសេសដើម្បីចូលរួមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៤-២០១៨ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការសម្រេចឲ្យបាននូវគោលនយោបាយចតុកោណដំណាក់កាលទី៣របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំនេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានចូលរួមដោះស្រាយនិងលើកទឹកចិត្តដល់វិទ្យាស្ថានកាឌី ឲ្យបន្តការខិតខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តយ៉ាងស្របក្នុងស្រាវជ្រាវនូវការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាលើ (១)ការអភិវឌ្ឍពូជដំណាំផ្សេងៗ រួមមានស្រូវ ពោត សណ្តែក ដំឡូងមី បន្លែ ឈើហូបផ្លែ ដំណាំលម្អ (២)ការគ្រប់គ្រងជីជាតិដីនិងសារធាតុចិញ្ចឹម (៣)ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកទេសដាំដុះនិងប្រព័ន្ធកសិកម្ម (៤)កិច្ចការពារដំណាំពីការបំផ្លាញរបស់កត្តាចង្រៃផ្សេងៗ (៥)ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកទេសមុននិងក្រោយពេលប្រមូលផល (៦)ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចសង្គមពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យកសិកម្ម និង(៧)ការបណ្តុះបណ្តាល ការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងបច្ចេកទេសនិងព័ត៌មានកសិកម្ម។ ជារួម បានធ្វើពិសោធន៍ជាមធ្យមចំនួន១០០ប្រភេទក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយដែលមានចំនួនសរុប២.៤២៨កន្លែង រួមទាំងការអង្កេត ទិវាស្រែបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើន ដោយទទួលបានលទ្ធផលទៅតាមគោលបំណងនិងសូចនាករក្នុងអនុកម្មវិធីទាំង៣ តាមលំដាប់លំដោយដូចខាងក្រោម។

៦.១. ការងារអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំ

ការអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំ: បានប្រមូលពូជដំណាំថ្មីៗទៀតចំនួន៧ប្រភេទបន្ថែមទៀត មានចំនួនសរុប១.៣៨៩សំណាកមករក្សាទុក និងបានធ្វើយុវកម្មពូជដំណាំអភិវឌ្ឍបានចំនួន៣.០៩២បញ្ជីក/សំណាក ដោយក្នុងនោះមានពូជដំណាំចំនួន៨៦ខូចទាំងស្រុង។ គិតជារួមត្រឹមខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧នេះ ពូជដំណាំសរុបចំនួន៣៨ប្រភេទដែលរួមមានស្រូវចំនួន៦.៦៩២បញ្ជីក/សំណាក និងដំណាំផ្សេងៗចំនួន៣៧ប្រភេទរួមមាន១.៥៦៩បញ្ជីក/សំណាក ដែលសរុបទាំងអស់មានចំនួន៨.២៦១បញ្ជីក/សំណាកបានអភិវឌ្ឍនៅក្នុងធនាគារពន្ធរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំក្នុងរយៈពេលយូរអង្វែង។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងអភិវឌ្ឍពូជដំណាំរយៈពេលយូរនៅរដ្ឋបាលអភិវឌ្ឍន៍ជនបទកូរ៉េនិងបានយកពូជស្រូវចំនួន២១៤បញ្ជីកទៅរក្សាទុករយៈពេលយូរនៅធនាគារពន្ធប្រទេសកូរ៉េ។

៦.២. ការបញ្ជូនពូជដំណាំថ្មីៗ

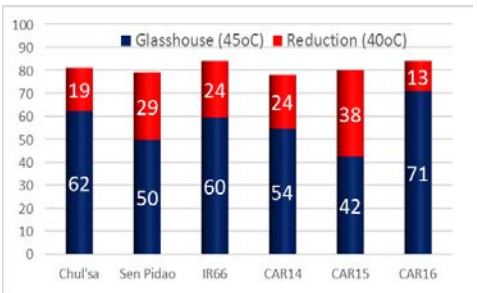
វិទ្យាស្ថានកាឌីបានបញ្ជូនពូជស្រូវថ្មីចំនួន០៥និងពូជពោតចំនួន០១បន្ថែមទៀត ដែលមានឈ្មោះនិងលក្ខណៈពិសេសៗដូចខាងក្រោម៖

៦.២.១. ពូជស្រូវ ខា១៤ (CAR14)៖ បានបញ្ជូននាដើមឆ្នាំ២០១៥ ដែលជាពូជស្រូវស្រាលមិនប្រកាន់រដូវ ធន់ទ្រាំទៅនឹងជំងឺប្លាស់ មានប្រភពដើមពីអ៊ីរ៉ី (IRO6L164) ។ ពូជនេះជាមធ្យម មានអាយុកាល៩៥ថ្ងៃ (ព្រោះ) កម្ពស់០,៩ម

ប្រវែងគ្រាប់អង្ករ៦,៨មម បន្ទាត់ប្រមាស់១,៨មម មានកម្រិតអាមីឡូស១៨,៦% និងទិន្នផល៤,២៧ត/ហិកត។ ពូជស្រូវ ខា១៤ (CAR14, CAR= Cambodian Rice) អាចផ្តល់ផលរហូតដល់៧,៥៧ត/ហិកត។

ង.២.២. ពូជស្រូវ ខា១៥ (CAR15)៖ ដែលជាពូជស្រូវស្រាលមិនប្រកាន់រដូវ មានប្រភពដើមពីអ៊ីរី (IR04N155) បញ្ចេញក្នុងឆ្នាំ២០១៦។ ពូជនេះជាមធ្យមមានអាយុកាល១០០ថ្ងៃ កម្ពស់១,០ម ប្រវែងគ្រាប់អង្ករ៧,០មម បន្ទាត់ គ្រាប់២,១មម មានកម្រិតអាមីឡូស២១,៦% និងទិន្នផលមធ្យមទាំងរដូវប្រាំងនិងវស្សា៤,០៧ត/ហិកត ព្រមទាំង ធន់ទ្រាំមធ្យមទៅនឹងមេរោគ។ ពូជស្រូវខា១៥ អាចផ្តល់ផលរហូតដល់៧,៤៧ត/ហិកត។

ង.២.៣. ពូជស្រូវ ខា១៦ (CAR16)៖ ជាពូជស្រូវស្រាលមិនប្រកាន់រដូវធន់នឹងកម្ដៅខ្ពស់ និងមានប្រភពដើមពីអ៊ីរី (IR10L149)។ ពូជនេះជាមធ្យមមានអាយុកាល៩៨ថ្ងៃ កម្ពស់១,០ម ប្រវែងគ្រាប់អង្ករ៧,២មម បន្ទាត់គ្រាប់១,៨មម មានកម្រិតអាមីឡូស២៥,១% និងទិន្នផលមធ្យមទាំងរដូវប្រាំងនិងវស្សា៤,១៧ត/ហិកត។ ពូជស្រូវខា១៦ អាចផ្តល់ ផល រហូតដល់៦,៨៧ត/ហិកត ហើយដែលជាពូជស្រូវដែលបានធ្វើការពិសោធន៍ វាយតម្លៃ និងជ្រើសរើសតាំងពីឆ្នាំ ២០១១ ដោយផ្តោតទៅលើភាពធន់ទ្រាំទៅនឹងការកើនឡើងកម្ដៅបរិយាកាស។ ក្នុងលក្ខខណ្ឌផ្ទះកញ្ចក់មានសី តុណ្ហភាពមធ្យមអតិបរមា៤៥°C នៃរយៈពេល១៤ថ្ងៃមុននិងក្រោយថ្ងៃចេញផ្កា៥០% (រូបភាព១) ពូជស្រូវខា១៦ ដាក់គ្រាប់បានរហូតដល់៧១% ច្រើនជាងពូជស្រូវដទៃទៀតដែលមានយ៉ាងច្រើនត្រឹម៦២% (ពូជផលសារ) ទន្ទឹម នឹងក្នុងផ្ទះសំណាញ់ដែលមានសីតុណ្ហភាពមធ្យមអតិបរមា៤០°C ពូជស្រូវខា១៦ ដាក់គ្រាប់បានប្រហាក់ប្រហែល ពូជដទៃទៀត (រូបភាព១, ២ និងក្រាហ្វិក១)។

រូបភាព១.លក្ខខណ្ឌផ្ទះកញ្ចក់ រូបភាព២.លក្ខខណ្ឌផ្ទះសំណាញ់ ក្រាហ្វិក១. ភាគរយគ្រាប់ដាក់ក្នុងមួយកូរ (y)

ង.២.៤. ពូជស្រូវ ផ្ការំដួលប្រាំង (Phka Rumduol Prang)៖ បានបញ្ចេញក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ដែលជាពូជស្រូវក្រអូបប្រណីត ដូចពូជស្រូវផ្ការំដួលវស្សាដែរ សមស្របដាំដុះនារដូវទឹកសម្រកចាប់ពីកណ្តាលខែតុលានិងក្នុងខែវិច្ឆិកា ដោយ ប្រមូលផលនាខែកុម្ភៈនិងដើមខែមីនា ដោយសារពូជស្រូវនេះនៅប្រកាន់រដូវខ្សោយនៅឡើយ។ ទិន្នផលអាចដល់ ៤,៥៧ត/ហិកត ជាមធ្យមមានកម្ពស់១,១ម ប្រវែងកូរ២២សម និងទម្ងន់ស្រូវ១០០គ្រាប់២,៩៣១។ អង្ករល្អនៃវែងមាន ប្រវែងគ្រាប់៧,២មម បន្ទាត់ប្រមាស់២,១មម និងមានកម្រិតអាមីឡូស១៨,៨%។

ង.២.៥. ពូជស្រូវ ស្មាច់០២ (Smach02)៖ ជាពូជស្រូវធ្ងន់ប្រកាន់រដូវ ចេញផ្កានាចុងខែវិច្ឆិកានិងដើមខែធ្នូ សមស្រប សម្រាប់ដីជ្រៅខ្លាំងនៃស្រែទំនាបរំពឹងទឹកភ្លៀង។ ពូជស្រូវស្មាច់០២នេះ វិទ្យាស្ថានកាឌីបានធ្វើជម្រើសឯកត្តៈពី ពូជស្រូវស្មាច់ប្រពៃណីរបស់កសិករនៅសហគមន៍កសិកម្មស្រូវស្មាច់កំពង់រោទិ៍ចាប់ពីឆ្នាំ២០១២ តាមរយៈការស្នើ សុំពីសហគមន៍និងលោកប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទខេត្តស្វាយរៀង ហើយបានបញ្ចេញក្នុងឆ្នាំ ២០១៦។ ពូជស្រូវនេះជាមធ្យម មានកម្ពស់១,៥ម ប្រវែងគ្រាប់អង្ករ៦,៥មម បន្ទាត់គ្រាប់១,៨មម មានកម្រិត អាមីឡូស១៨,៤% និងទិន្នផលមធ្យម៣,២៧ត/ហិកត ព្រមទាំងអាចផ្តល់ផលរហូតដល់៤,២៧ត/ហិកត។

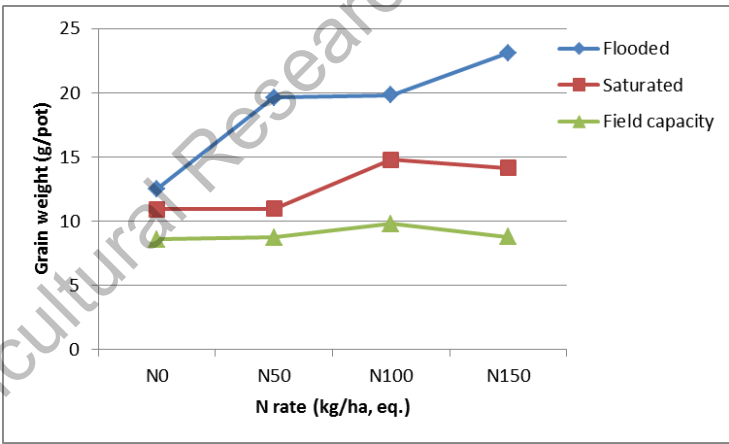

រូបភាព៣. ទិវាបញ្ចេញនិងចែកគ្រាប់ពូជស្រូវ ស្មាច់០២ ជូនកសិករសហគមន៍កសិកម្មស្រូវស្មាច់កំពង់រោទី

ង.២.៦. ពូជពោតដំណើម ស៊ីអិម១ (CM1)៖ បានបញ្ចេញក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ជាពោតដំណើមដែលកសិករអាចទុកពូជដាំបន្តទៀតបាន។ ពូជស៊ីអិម១ (CM1, CM=Cambodian maize) ជាមធ្យមផ្កាឈ្មោលចេញក្នុងរយៈពេល៣៧ថ្ងៃ និងផ្កាញីក្នុងរយៈពេល៤០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ ដើមមានកម្ពស់១,៧ម ផ្លែមានប្រវែង១៧សម ចំនួនផ្លែក្នុង១ដើមមានចំនួន១ និងទិន្នផលគ្រាប់ទំពត/ហត។ ពូជនេះ អាចដាំដុះបាននៅតំបន់ចម្ការនិងស្រែទំនាបរំពឹងទឹកភ្លៀងបន្ទាប់ពីប្រមូលផលស្រូវវស្សារួចភ្លាម។

ង.៣. ការងារស្រាវជ្រាវនិងអង្កេតលើដំណាំស្រូវ

ង.៣.១. ប្រសិទ្ធភាពនៃរបបបង្កើនកម្រិតជីអាសូតនៅលើទិន្នផលស្រូវដាំដុះលើក្រុមដីប្រទះឡាង៖ លទ្ធផលនៃការសិក្សានៅក្នុងលក្ខខណ្ឌផ្ទះកញ្ចក់និងវាលស្រែក្នុងវិទ្យាស្ថានបានបង្ហាញថា (១)នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌផ្ទះកញ្ចក់ ការស្រោចស្រពតាមវិធីសាស្ត្រសមត្ថភាពចាប់យកទឹករបស់ដីស្រែ (Field capacity) ពុំបានបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ប្រាស់ដីឡើយ ទោះបីកម្រិតជីអាសូតត្រូវបានបង្កើនរហូតដល់បរិមាណ១៥០គក្រ/ហតក៏ដោយ (ក្រាហ្វិក២)។

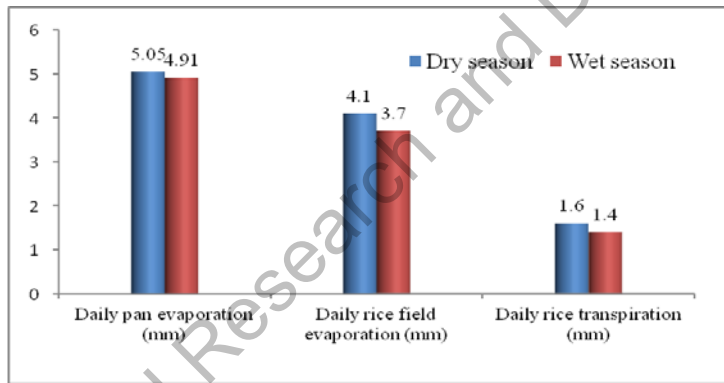

ក្រាហ្វិក២. កម្រិតជីអាសូត (x, N rate) និងទម្ងន់គ្រាប់ស្លូតជាមធ្យម (y, Grain weight) ក្នុងរបបបង្កើនលិចជាប្រចាំ (Flooded) ផ្លែតទឹក (Saturated) និងសមត្ថភាពចាប់យកទឹករបស់ដីស្រែ (Field capacity) ក្រុមដីប្រទះឡាង

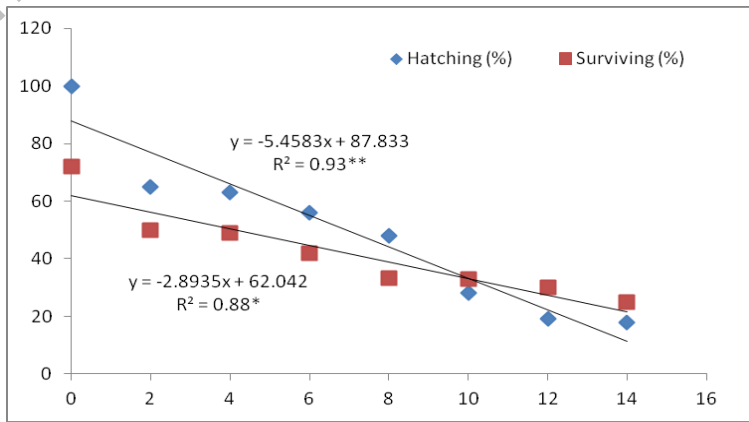
ចំពោះការស្រោចស្រពក្នុងកម្រិតដីផ្លែតទឹក (Saturated) បានបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ដីគួរឲ្យកត់សម្គាល់បើកម្រិតអាសូតត្រូវបានបង្កើនរហូតដល់១០០គក្រ/ហត ដោយទិន្នផលទទួលបានប្រមាណ១៤,៨គក្រ/គុម្ភ។ ប៉ុន្តែការបង្កើនកម្រិតអាសូតរហូតដល់១៥០គក្រ/ហត មិនបានបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីឡើយ ដោយទិន្នផលទទួលបានប្រមាណ១៤,១គក្រ/គុម្ភ។ ដោយឡែកការស្រោចស្រពតាមលក្ខខណ្ឌដីដាក់ទឹក៥សម ជាប់ជាប្រចាំ (Flooded) បានជួយជំរុញឲ្យការប្រើប្រាស់ដីអាសូតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ហើយទិន្នផលមានការកើនឡើងចន្លោះពី១២,៥គក្រ/គុម្ភ (មិនដាក់ជី) រហូតដល់២៣,១គក្រ/គុម្ភ បើកម្រិតអាសូតត្រូវបានបង្កើនរហូតដល់១៥០គក្រ/

ហត និង (២)នៅក្នុងវាលស្រែ ការបង្កើនកម្រិតអាសូតមួយកម្រិតកន្លះណែនាំសម្រាប់ក្រុមដីប្រទះឡាងមិនបាន ជួយដល់ការលូតលាស់និងទិន្នផលស្រូវស្រាលនោះទេ។ ដោយឡែកកត្តានៃរបបទឹកបានកំណត់ឥទ្ធិពលទៅលើ ការដុះលូតលាស់និងទិន្នផលស្រូវ ហើយការពន្លឺចំពោះទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់ជាងគេគឺជាមធ្យម៣,៦ត/ហត ដោយបានប្រើប្រាស់ទឹកក្នុងបរិមាណ៦.៧៦០ម^៣/ហតឬ៧៦មម បន្ទាប់មកគឺការកំណត់ពេលវេលាក្នុងការ ស្រោចស្រព (ដក់ទឹក១៥ថ្ងៃនិងមិនដក់ទឹក១៥ថ្ងៃ) ទទួលបានទិន្នផលជាមធ្យម២,៩ត/ហត ដោយបានប្រើប្រាស់ ទឹកអស់បរិមាណ៣.៩៧០ម^៣/ហត។ ចំណែកឯការស្រោចស្រពត្រឹមកម្រិតឲ្យដីសើមដោយបានប្រើប្រាស់ទឹក អស់បរិមាណ២.៧៤០ម^៣/ហត គឺទទួលបានទិន្នផលទាបជាងគេ ដែលជាមធ្យម២,០ត/ហត។

ង.៣.២. តុល្យភាពទឹកនៃដំណាំស្រូវ៖ លទ្ធផលនៃការតាមដាននិងពិសោធន៍រយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងមកបានបង្ហាញថា (១)រំហូតបរិយាកាស (Pan evaporation) មានជាមធ្យម៥មម/ថ្ងៃ ក្នុងនោះទាបបំផុតក្នុងខែធ្នូមាន៤មម/ថ្ងៃ និង ខ្ពស់បំផុតក្នុងខែមីនាមាន៦មម/ថ្ងៃ ហើយមធ្យមរដូវប្រាំងមាន៥,១មម/ថ្ងៃ និងរដូវវស្សាមាន៤,៩មម/ថ្ងៃ (២) ក្នុង ដំណាំស្រូវរដូវប្រាំង មានរំហូតពីផ្ទៃទឹក (Evaporation) ជាមធ្យម៤,១មម/ថ្ងៃ និងដោយដំណកដង្ហើម (Transpi- ration) ១,៦មម/ថ្ងៃ និង(៣) ក្នុងដំណាំស្រូវរដូវវស្សាមានរំហូតពីផ្ទៃទឹកជាមធ្យម៣,៧មម/ថ្ងៃ និងដោយដំណក ដង្ហើម១,៤មម/ថ្ងៃ (ក្រាហ្វិក៣)។

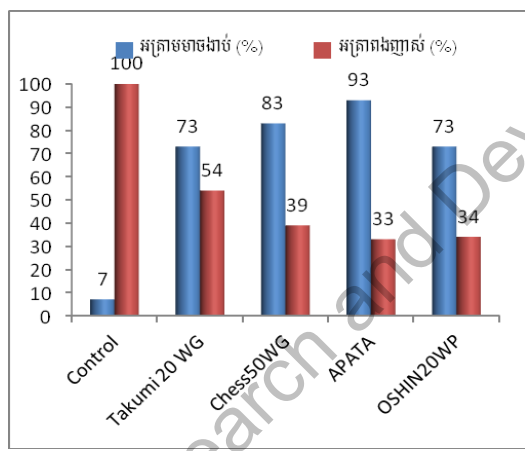
ក្រាហ្វិក៣. រំហូតបរិយាកាស (Pan evaporation) និងរំហូតពីផ្ទៃទឹក (Evaporation) ព្រមទាំងរំហូតដោយដំណក ដង្ហើម (Transpiration) របស់ដំណាំស្រូវក្នុងរដូវប្រាំងនិងវស្សាគិតជា មម ក្នុងមួយថ្ងៃ (y, mm)

ក្រាហ្វិក៤. ភាគរយកូនមមាចត្នោតញាស់ (អ័ក្ស y, Hatching) បន្ទាប់ពីពន្លឺចំពោះទៅ១៤ថ្ងៃ (អ័ក្ស x, day) និងភាគរយកូនមមាចត្នោតដែលញាស់ហើយនៅរស់បន្ទាប់ពីបង្កះទឹករយៈពេល៦ថ្ងៃ (អ័ក្ស y, Surviving)

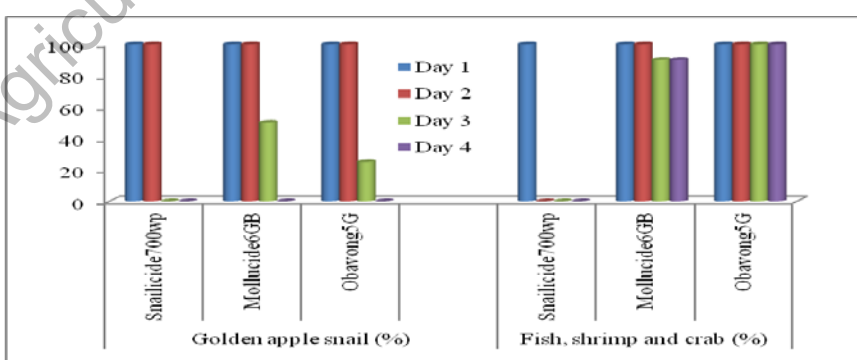
ង.៣.៣. វិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយមមាចត្នោតលទ្ធផលនៃពិសោធន៍២ឆ្នាំកន្លងមកនេះបានបញ្ជាក់ថា ការពន្លឺចង្វាក់ដំណាំស្រូវនៅដំណាក់កាលសំណាបទៅបែកគុម្ពឲ្យលិចពាក់កណ្តាលស្លឹកក្នុងរយៈពេលពី៦-១០ថ្ងៃ ជាវិធានការដ៏ល្អមួយក្នុងការកាត់បន្ថយកូនញាស់របស់មមាចត្នោតនិងអត្រារស់របស់វា។ ក្នុងករណីនេះ អត្រាកូនញាស់បានធ្លាក់ចុះដល់៥៨% (៦ថ្ងៃ) ២០% (១០ថ្ងៃ) និង១៨% (១៤ថ្ងៃ) ដែលជាមធ្យមថយចុះ៥,៥%ក្នុងមួយថ្ងៃ ហើយភាគរយកូនញាស់ដែលនៅរស់ បន្ទាប់ពីបង្ហូរទឹកបាន៦ថ្ងៃ ធ្លាក់ចុះដល់៤២% (៦ថ្ងៃ) ៣៣% (១០ថ្ងៃ) និង២៥% (១៤ថ្ងៃ) ដែលជាមធ្យមថយចុះ២,៩%ក្នុងមួយថ្ងៃ (ក្រាហ្វិក៤)។

ង.៣.៤. ថ្នាំពុលកម្ទាត់មមាចត្នោត តាមលទ្ធផលពិសោធន៍ថ្នាំពុលកសិកម្ម៤ប្រភេទបានបង្ហាញថា ថ្នាំ APATA មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងគេក្នុងការកម្ទាត់ទាំងមេមាច (៩៣%) និងទាំងជួយកាត់បន្ថយអត្រាពងញាស់បានច្រើនប្រហាក់ប្រហែលនឹងការប្រើថ្នាំ Dinotefuran ដែរ (ក្រាហ្វិក៥)។ ការប្រើប្រាស់ថ្នាំនេះ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរជាមួយថ្នាំ OSHIN20WP ម្តងម្កាលផងដែរ ដើម្បីរក្សាប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាំ និងជួយកាត់បន្ថយភាពធន់របស់សត្វល្អិតទៅលើថ្នាំ។

ក្រាហ្វិក៥. ប្រសិទ្ធភាពរបស់ថ្នាំកសិកម្មដែលមានលក់នៅលើទីផ្សារទៅលើមមាចនិងពងញាស់ (y, %), (LSD5% អត្រាមមាចងាប់=៨ និងអត្រាពងញាស់=៥)

ង.៣.៥. ការកម្ទាត់ខ្យងពណ៌មាស លទ្ធផលពិសោធន៍បានបង្ហាញថា ក្រៅពីប្រើថ្នាំនុយ Mollucide6GB នៅមានថ្នាំមួយប្រភេទទៀតគឺ Osbuvang5G ដែលមានប្រសិទ្ធភាពដូចថ្នាំ Mollucide6GB ផងដែរ (ក្រាហ្វិក៦)។

ក្រាហ្វិក៦. ឥទ្ធិពលនៃថ្នាំសម្លាប់ខ្យងបីប្រភេទទៅលើខ្យង (Golden apple snail) និងត្រី កំពិស ក្តាម (Fish, shrimp and crab), (y, %)

ការប្រើថ្នាំទាំងពីរប្រភេទនេះតាមកម្រិតណែនាំ គឺ១០គ.ក្រ Mollucide6GB (ប្រហែល១សែនរៀល) ឬ៥គក្រ/ហត Osbuvang5G (ប្រហែល៥ម៉ឺនរៀល) មិនបណ្តាលឲ្យងាប់ត្រី កំពិស និងក្តាមនៅក្នុងស្រែឡើយ។ ថ្វីត្បិតតែការ

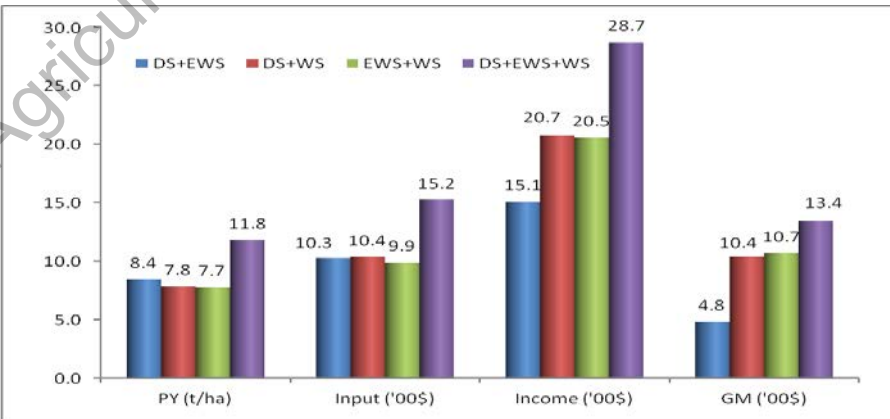
ប្រើប្រាស់ថ្នាំ Osbuvang5G ចំណាយតិច តែកសិករត្រូវតែប្រើប្រាស់ថ្នាំនុយទាំងពីរប្រភេទនេះឆ្លាស់គ្នា ជៀសវាង ការបន្សុំបានរបស់ខ្យង។ សូមកុំប្រើថ្នាំ Snailicide700wp ឲ្យសោះ ពីព្រោះវាពុលខ្លាំងដល់ត្រី កំពិស និងក្តាម នៅក្នុងស្រែ។

ង.៣.៦. សមាសភាពចង្រៃលើដំណាំស្រូវវស្សា លទ្ធផលនៃការចុះសិក្សាក្នុងស្រែចំនួន៦៤នៅខេត្តតាកែវ កំពង់ធំ បាត់ ដំបង និងព្រៃវែងនៅបីដំណាក់កាលបានបង្ហាញជារួមថា ដំណាំស្រូវត្រូវបានបំផ្លាញដោយកណ្តុរ៥,២% ខ្នងស៊ី ជាលិកាស្លឹកស្រូវ៥,៤% ស្រូវមានជំងឺរលាកតែមស្លឹកដោយបាក់តេរី២,៨% អុចត្នោត៦,៨% ឆ្លុតត្នោត១១,៦% ខ្នារអំបោះស្លឹក០,២% និងខ្នារអំបោះកក្ករ០,៧% ព្រមទាំងស្មៅដុះខ្ពស់ជាងស្រូវមាន៣០% និងទាបជាងស្រូវមាន ៣៤%។

ង.៣.៧. បង្កើតបាននូវផែនទីក្រុមដីស្រែវស្សាអនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពចំនួន១០៖ បានចុះសិក្សា វាយតម្លៃ និងបង្កើតផែនទីក្រុមដី ស្រែក្នុងអនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពបានចំនួន១០ ដោយក្នុងនោះនៅខេត្តព្រៃវែងចំនួន១ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ប្រមូលជុំ) ខេត្តស្វាយរៀងចំនួន២ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពចំបក់ និងតាស្មាង) ខេត្តកំពង់ចាមចំនួន២ (អនុប្រព័ន្ធ ស្រោចស្រពបឹងកក់និងវាលធំ) ខេត្តក្រចេះចំនួន២ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពតាសេងនិងព្រែកថ្ម) ខេត្តមណ្ឌលគិរី ចំនួន១ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពអូរប្រាង) ខេត្តរតនគិរីចំនួន១ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពត្រពាំងច្រេះ) និងខេត្តស្ទឹង ត្រែងចំនួន១ (អនុប្រព័ន្ធស្រោចស្រពបាចុង)។

ង.៣.៨. បង្កើតបាននូវផែនទីក្រុមដីនិងសណ្ឋានដីចំនួនពីរ៖ បានចុះសិក្សាវាយតម្លៃដី ដោយបានធ្វើការពណ៌នាទាំង សង្ខេបនិងលម្អិតនៅខេត្តប៉ៃលិនបានចំនួន២២ប្រហ្វិល និងនៅស្រុកសំឡូតនៃខេត្តបាត់ដំបងបានចំនួន១៦ប្រ ហ្វិល ព្រមទាំងបានបង្កើតនូវផែនទីក្រុមដីនិងសណ្ឋានដីរបស់ខេត្តប៉ៃលិននិងស្រុកសំឡូត។ ព័ត៌មានទាំងឡាយ នៃការអង្កេតនេះ ត្រូវបានបញ្ចូលនិងរក្សាទុកក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រឹះដីរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី។

ង.៣.៩. ប្រព័ន្ធដាំដុះដំណាំស្រូវក្នុងតំបន់ស្រោចស្រពពេញលេញ លទ្ធផលពិសោធន៍រយៈពេល៣ឆ្នាំលើដីប្រទះឡាងបាន បង្ហាញថា ជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំ (១)កសិករអាចដាំដុះដំណាំស្រូវបាន៣ដង ដោយប្រើពូជស្រូវផលសារ (ឬពូជស្រូវ

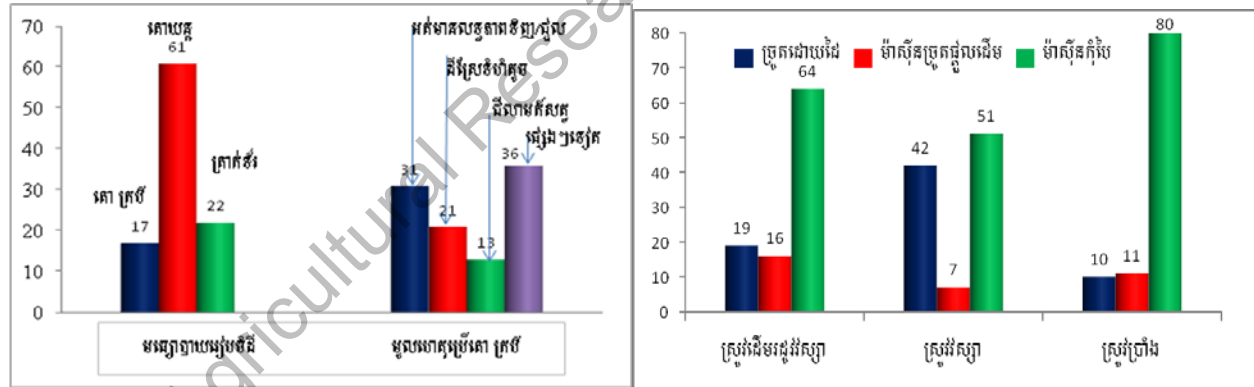

ក្រាហ្វិក៧. បរិមាណផលស្រូវមធ្យម៣ឆ្នាំ (PY) ទុនចំណាយ (Input) ប្រាក់ចំណូល (Income) និងប្រាក់ចំណេញ ដុល (GM) (y) របស់ប្រព័ន្ធដាំដុះ ១)ស្រូវប្រាំង+ដើមរដូវវស្សា (DS+EWS) ២)ស្រូវប្រាំង+ស្រូវវស្សា (DS+WS) ៣)ស្រូវដើមរដូវវស្សា+ស្រូវវស្សា (EWS+WS) និង៤)ស្រូវប្រាំង+ស្រូវដើមរដូវវស្សា+ស្រូវវស្សា (DS+EWS+WS)

មានអាយុកាលខ្លីជាង១០០ថ្ងៃ សម្រាប់ស្រូវប្រាំង (DS) និងស្រូវដើមរដូវវស្សា (EWS) និងពូជស្រូវផ្ការំដួល (ឬពូជស្រូវក្រអូបចេញផ្កាដំណាល) សម្រាប់រដូវវស្សា (WS) (២)ការដាំដុះដំណាំស្រូវ២ប្រភេទ/ឆ្នាំដោយរៀបចំដី និងប្រើប្រាស់ដីសមស្រប មិនបណ្តាលឲ្យផលិតភាពដីធ្លាក់ចុះទេ (៣)ការដាំដុះដំណាំស្រូវ៣ដង/ឆ្នាំ (DS+EWS+WS) បង្កើនបរិមាណផលស្រូវក្នុងផ្ទៃដី១ហិកតាដល់១១,៨តោន និងប្រាក់ចំណេញដុល្លារ១.៣៤០ដុល្លារ និង (៤)ការដាំដុះដំណាំស្រូវដើមរដូវវស្សានិងរដូវវស្សា (EWS+WS) ផ្តល់បរិមាណផល៧,៧តោន និងប្រាក់ចំណេញដុល្លារ ១,០៧០ដុល្លារ ហើយក៏ជាប្រព័ន្ធដាំដុះដែលមានអត្រាវិនិយោគល្អជាងប្រព័ន្ធដាំដុះដទៃទៀត ព្រមទាំងអនុញ្ញាតឲ្យកសិករអាចដាំដុះដំណាំបន្ថែម ឬសណ្តែកបាយក្នុងរដូវប្រាំង (ក្រាហ្វិក៧)។

៥.៣.១០. ឧបករណ៍ដាំបង្កប់គ្រាប់ពូជស្រូវ៖ ឧបករណ៍នេះត្រូវបានកែច្នៃឲ្យបានសមស្របតាមលក្ខខណ្ឌប្រទេសកម្ពុជា ហើយលទ្ធផលដែលទទួលបានពីការសាកល្បងរបស់កសិករចំនួន២៣នាក់បានបង្ហាញថា ទិន្នផលស្រូវដាំដោយឧបករណ៍នេះ ជាមធ្យមមាន៣,២៥ត/ហត ខ្ពស់ជាងការព្រោះដោយដៃប្រមាណ០,៤៥ត/ហត។ ក្រៅពីផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ដោយសារស្រូវដុះលូតលាស់បានល្អនិងស្មើគ្នាជាជួរស្រួលដើរថែទាំ ឧបករណ៍នេះ ក៏ជួយកាត់បន្ថយបរិមាណគ្រាប់ពូជពី១២០-១៥០គក្រ/ហតមក៦០-៨០គក្រ/ហតផងដែរ។

៥.៣.១១. ការប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តក្នុងដំណាំស្រូវ៖ លទ្ធផលសម្ភាសន៍ជាមួយកសិករក្នុងខេត្តចំនួន៨បានបង្ហាញថា ក្នុងការរៀបចំដីស្រែ មានកសិករប្រមាណ១៧%នៅប្រើប្រាស់គោក្របី ៦១%ប្រើប្រាស់គោយន្ត និង២២%ប្រើប្រាស់ត្រាក់ទ័រ (ក្រាហ្វិក៨)។ មូលហេតុសំខាន់របស់កសិករដែលនៅប្រើប្រាស់គោក្របីគឺ ក.អត់មានលទ្ធភាពទិញឬជួល (៣១%) ខ.ដីស្រែមានទំហំតូចពេក (២១%) គ.ចង់បានដីលាមកសត្វជាក់ដំណាំ (១៣%) និង ឃ.ផ្សេងៗទៀត (៣៦%) (ក្រាហ្វិក៨)។ ដោយឡែកចំពោះការច្រូតកាត់វិញ មានកសិករដែលច្រូតកាត់ដោយដៃក្នុងស្រែប្រាំងប្រមាណ១០% ស្រែដើមរដូវវស្សាប្រមាណ១៩% និងស្រែវស្សាប្រមាណ៤២% (ក្រាហ្វិក៩)។

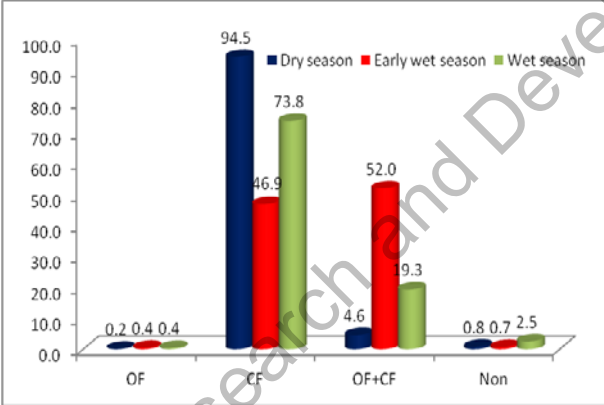

ក្រាហ្វិក៨. ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយរៀបចំដីស្រែ (y, %) ក្រាហ្វិក៩. ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយប្រមូលផលស្រូវ (y, %)

កសិករដែលប្រើម៉ាស៊ីនច្រូតផ្តួលដើមក្នុងស្រែដើមរដូវវស្សាមានច្រើនជាងគេ (១៦%) ស្រែប្រាំង (១១%) និងស្រែវស្សាតិចជាងគេ (៧%)។ ម៉ាស៊ីនច្រូតកាត់ដោយម៉ាស៊ីនកុំបមានការពេញនិយមខ្លាំង គឺរហូតដល់៨០%ចំពោះស្រែប្រាំង ៦៤%ចំពោះស្រែដើមរដូវវស្សា និង៥១%ចំពោះស្រូវវស្សា។ តម្លៃឈ្នួលច្រូតកាត់ដោយម៉ាស៊ីនកុំបប្រែប្រួលពី២សែនរៀលទៅដល់៦សែនរៀល/ហត ទៅតាមស្ថានភាពស្រូវ និងជាមធ្យមសម្រាប់ស្រូវប្រាំងនិងស្រូវដើមរដូវវស្សាគឺ២,៥សែនរៀល និងស្រូវវស្សាគឺ៣,៥សែនរៀល/ហត។

ង.៣.១២. ប្រាក់ចំណេញរបស់ម្ចាស់ម៉ាស៊ីនកុំប៉ែន លទ្ធផលសិក្សានៅខេត្តតាកែវ កំពត និងកំពង់ស្ពឺបង្ហាញថា ម្ចាស់ម៉ាស៊ីនកុំប៉ែនបានយកប្រាក់ច្រូតស្រូវវេស្សាជាមធ្យម១១០ដុល្លារ/ហត និងស្រូវប្រាំង៧០ដុល្លារ/ហត។ ដោយឡែកក្នុងរដូវវេស្សា ម្ចាស់ម៉ាស៊ីនកុំប៉ែនបានរកលុយចំណេញប្រចាំថ្ងៃប្រមាណ២២៥ដុល្លារចំពោះស្រែទំហំតូច (៥-១០អា) ដោយច្រូតបានជាមធ្យម៣ហត/ថ្ងៃ និង៣៦៦ដុល្លារចំពោះស្រែទំហំធំ (២០-៣០អា) ដោយច្រូតបានជាមធ្យម ៤,៥ហត/ថ្ងៃ។

ង.៣.១៣. ការប្រើប្រាស់ដីលើដំណាំស្រូវ៖ លទ្ធផលនៃការអង្កេតនៅក្នុងខេត្តទាំង១២ខាងលើ ក៏បានបង្ហាញផងដែរថា (១)មានកសិករតែ១២,៥%ប៉ុណ្ណោះដែលមិនប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ (២)មានកសិករប្រមាណ០,៥% ដែលប្រើប្រាស់ដីសរីរាង្គសុទ្ធ (OF) លើស្រូវប្រាំង (Dry season) ដើមរដូវវេស្សា (Early wet season) និងវេស្សា (Wet season) (៣)កសិករដែលប្រើប្រាស់ដីគីមី (CF) សុទ្ធមាន៩៤,៥%លើស្រូវប្រាំង ៤៦,៩%លើស្រូវដើមរដូវវេស្សា និង៧៣,៨%លើស្រូវវេស្សា និង(៤)មានកសិករប្រើប្រាស់ដីគីមីលាយជាមួយដីសរីរាង្គ (OF+CF) ចំនួន៤,៦%លើស្រូវប្រាំង ៥២%លើស្រូវដើមរដូវវេស្សា និង១៩,៣%លើស្រូវវេស្សា (ក្រាហ្វិក១០)។

ក្រាហ្វិក១០. ការប្រើប្រាស់ដីលើដំណាំស្រូវតាមរដូវកាល (y, %)

ង.៤. ការងារស្រាវជ្រាវលើដំណាំដំឡូងមី

ង.៤.១. ការហូរច្រោះដីដោយដំណាំដំឡូងមី៖ លទ្ធផលសរុបរយៈពេល២ឆ្នាំលើក្រុមដីកំពង់សៀមនៃចម្ការកសិករចំនួន ៣កន្លែង ក្នុងលក្ខខណ្ឌដី អាគាសធាតុ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់កសិករក្នុងស្រុកភ្នំព្រឹក ខេត្តបាត់ដំបងបាន បង្ហាញជាបឋមថា ការដាំដំឡូងមីនៅលើដីចម្ការដែលមានជម្រាលដី៤-៧% បានបណ្តាលឲ្យបាត់បង់ដីស្រទាប់ លើ (ម៉ាសស្នូត) សរុបប្រមាណ៦០-១៨០ត/ហត ដែលសមាមាត្រទៅនឹងកម្រាស់ដីពី៤,៣-៨,៥មម។ តួលេខ នេះបញ្ជាក់ថា ការហូរច្រោះដីមានកម្រិតមធ្យម។

រូបភាព៤. ការរៀបចំដីកប្រឡាយនិងដាក់ប្លាស្ទិកត្រងយកដីហូរច្រោះនៅចម្ការដំឡូងមីរបស់កសិករ

ង.៤.២. ការប្រែប្រួលលក្ខណៈរូបនិងគីមីនៃដីដាំដុះដំឡូងមីន លទ្ធផលមធ្យមនៃពិសោធន៍ចំនួន៣កន្លែងក្នុងរយៈពេល៧៧ថ្ងៃជាប់ៗគ្នាលើក្រុមដីកំពង់សៀមបានបង្ហាញថា លក្ខណៈរូបនិងគីមីនៃដី (Soil properties) មិនមានការប្រែប្រួលគួរឲ្យបារម្ភណាមួយ លើកលែងតែបណ្តាញកាចុង (Exchangeable) Ca^{2+} និង Mg^{2+} ព្រមទាំងបរិមាណដីល្បាប់ (Silt) ដែលមានការថយចុះ ទោះក្នុងករណីមិនដាក់ដី និងដាក់ដីទាំងកម្រិតទាបឬខ្ពស់ក៏ដោយ (តារាង៤)។

តារាង៤. លក្ខណៈរូបនិងគីមីនៃដី (Soil properties) មុនពេលដាំ (Before planting) ក្រោយដាំដំឡូងមីន និងទីពីរក្នុងកម្រិតមិនប្រើប្រាស់ដី (Nil) ប្រើប្រាស់ដីកម្រិតទាប (40:20:40) និងកម្រិតខ្ពស់ (160:80:100)

Soil properties	Before planting	Year 1: N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (kg/ha)			Year 2: N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (kg/ha)		
		Nil	40:20:40	160:80:100	Nil	40:20:40	160:80:100
pH-H ₂ O (1:5)	8.07	0.23	0.20	0.20	-0.48	-0.41	-0.40
EC (mS/cm)	0.31	-0.07	-0.06	-0.06	-0.20	-0.20	-0.11
Organic C (%)	0.94	0.27	0.62	0.56	0.95	0.93	0.94
Total N (%)	0.12	-0.02	-0.02	-0.02	0.08	0.09	0.07
Available P (mg/kg)	3.43	1.86	3.58	4.34	6.50	10.54	9.67
Exchangeable Ca ²⁺ (cmol/kg)	21.10	7.77	5.30	6.00	-10.54	-11.02	-10.73
Exchangeable Mg ²⁺ (cmol/kg)	2.20	-0.78	-1.40	-1.28	-1.65	-1.67	-1.67
Exchangeable K ⁺ (cmol/kg)	0.48	0.01	0.02	-0.05	-0.01	0.06	0.05
Exchangeable Na ⁺ (cmol/kg)	0.10	-0.03	-0.03	-0.02	-0.02	-0.02	-0.03
Sand (%)	29	4	3	3	3	1	1
Silt (%)	31	-4	-2	-2	-2	-2	-2
Clay (%)	41	0	-1	-1	-1	2	1
Fresh root yield (t/ha)		27	32	33	28	34	40

ង.៤.៣. ការស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹមរបស់ដំឡូងមីន លទ្ធផលពិសោធន៍ចំនួន៣កន្លែងលើក្រុមដីកំពង់សៀមនៅក្នុងស្រុកភ្នំព្រឹក ខេត្តបាត់ដំបងរយៈពេល២៧៧ថ្ងៃបញ្ចូលគ្នាបានបង្ហាញថា ជាមធ្យមការដាក់ដីគីមី (N:P₂O₅:K₂O) កម្រិតទាប (40:20:40) បង្កើននូវផលដំឡូងមីសើមទាំងដើមនិងមើមប្រមាណ១០ត/ហត ហើយផលនេះកើនដល់ជាង២០ត/ហតចំពោះដីគីមីកម្រិតខ្ពស់ (160:80:100) ធៀបទៅនឹងការមិនដាក់ដីដែលផ្តល់ផលតែជិត៥៥ត/ហតប៉ុណ្ណោះ (តារាង៥)។ បរិមាណសារធាតុចិញ្ចឹម (N, P, K, Ca និង Mg) មិនមានការប្រែប្រួលសំខាន់ទេរវាងដីកម្រិតទាបនិងមិនដាក់ តែចំពោះការដាក់ដីកម្រិតខ្ពស់វិញ ដំណាំដំឡូងមីស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹមខ្ពស់ជាងមិនដាក់ដី លើកលែងតែ Ca ប៉ុណ្ណោះ។

តារាង៥. ផលដំឡូងមីសើមទាំងដើមនិងមើមសរុបរយៈពេល២៧៧ថ្ងៃ (ត/ហត) និងបរិមាណសារធាតុចិញ្ចឹម (N, P, K, Ca និង Mg) ដែលស្រូបយក (ត/ហត) ក្នុងលក្ខខណ្ឌមិនដាក់ដី (Nil) ដាក់ដីកម្រិតទាប (40:20:40) និងកម្រិតខ្ពស់ (160:80:100) នៃ (N:P₂O₅:K₂O)

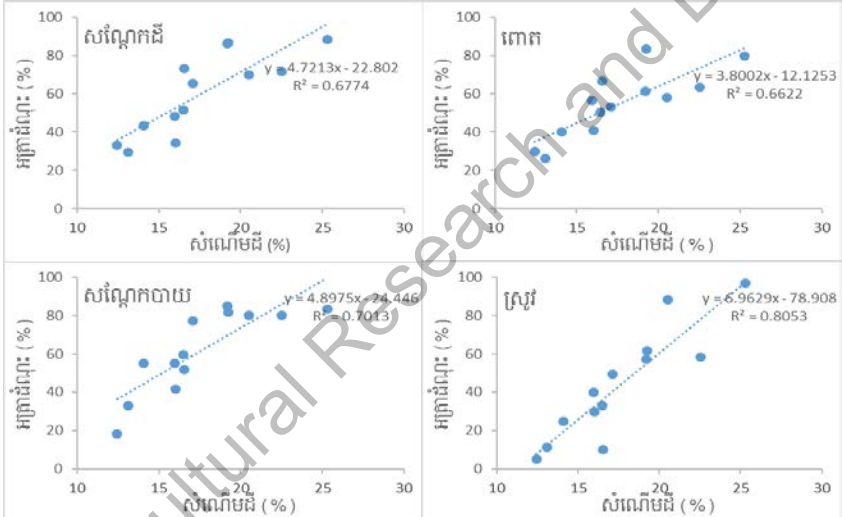
N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (kg/ha)	Total biomass (t/ha)	N	P	K	Ca	Mg
Nil	54.66	16.39	3.05	10.42	10.33	2.43
40:20:40	65.84	16.89	2.94	9.16	9.74	2.04
160:80:100	75.03	22.01	3.42	8.76	11.16	2.47

ង.៤.៤. ការប្រែប្រួលផ្ទៃដីនិងទិន្នផលដំឡូងមីន ជាទូទៅ ផ្ទៃដីដាំដុះដំឡូងមីក្នុង១គ្រួសារនៅខេត្តប៉ៃលិនមានការថយចុះពី៤,០ហតក្នុងឆ្នាំ២០១០ មក៣,៧ហតក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ហើយក៏ដូចគ្នាដែរចំពោះខេត្តកំពង់ចាម គឺថយពី

១,៣៣ហតក្នុងឆ្នាំ២០១០ មក១,២៨ហតក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ ទិន្នផលដំឡូងមីនៅខេត្តប៉ៃលិនក្នុងឆ្នាំ២០១៣ មានប្រមាណ២៩ត/ហត ថយចុះជាងឆ្នាំ២០១០ប្រមាណ១៥ត/ហត និងខេត្តកំពង់ចាមថយចុះប្រមាណ៥ត/ហត (ទិន្នផលឆ្នាំ២០១៣មានប្រមាណ២០ត/ហត)។ ផ្ទុយទៅវិញ តម្លៃដំឡូងស្រស់មានការកើនឡើងខ្លាំងនៅខេត្តប៉ៃលិនគឺពី១៨៦រៀល/គក្រក្នុងឆ្នាំ២០១០ ទៅ២៥០រៀល/គក្រក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ហើយខេត្តកំពង់ចាមមានការកើនឡើងតែបន្តិច គឺប្រមាណ៥០រៀល/គក្រ (ឆ្នាំ២០១៣ ថ្លៃប្រមាណ៣០០រៀល/គក្រ)។

ង.៥. ការងារស្រាវជ្រាវលើពិធីកម្មដំណាំលើដីស្រែទំនាបរំពឹងទឹកឡើង

ង.៥.១. ឥទ្ធិពលនៃសំណើមដីទៅលើដំណុះភាពនៃដំណាំសណ្តែកដី សណ្តែកបាយ ពោត និងស្រូវបន្ទាប់ពីប្រមូលផលស្រូវវស្សា៖ តាមលទ្ធផលនៃការសិក្សា ការដាំដុះរាល់ដំណាំខាងលើទទួលបានអត្រាដំណុះច្រើនក្នុងការដាំដុះនៅជម្រៅពី៥-៦សម ទោះបីជាការដាំដុះនោះធ្វើឡើងដោយម៉ាស៊ីនឬដៃក៏ដោយ។ នៅលើក្រុមដីប្រទះឡាង ដែលមានសមត្ថភាពរក្សាទឹកទាប ការដាំដុះក្នុងកម្រិតសំណើម២៥%ទទួលបានអត្រាដំណុះខ្ពស់ ប៉ុន្តែក្នុងកម្រិតសំណើម១២% ការដុះរបស់ដំណាំមានកម្រិតទាបពិសេសដំណាំស្រូវ (ក្រាហ្វិក១១)។ ក្នុងចំណោមដំណាំទាំង៤ សណ្តែកដីជាដំណាំដែលទទួលបានដំណុះខ្ពស់ ដោយឡែកដំណាំស្រូវពុំមានដំណុះល្អទេ បើកាលណាធ្វើការដាំដុះលើដីដែលមានសំណើមទាប។

ក្រាហ្វិក១១. ឥទ្ធិពលនៃសំណើមដីទៅលើដំណុះភាពនៃដំណាំសណ្តែកដី សណ្តែកបាយ ពោត និងស្រូវ

ង.៥.២. ប្រសិទ្ធភាពនៃការបំបែកស្រទាប់បាតនង្គ័លរបស់ក្រុមដីប្រទះឡាងបន្ទាប់ពីប្រមូលផលស្រូវវស្សា បង្កើននូវទិន្នផលពោតដល់ទៅ៤,៦ត/ហត ខ្ពស់ជាងមិនបំបែកស្រទាប់បាតនង្គ័ល២០% ទន្ទឹមនឹងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទឹក០,៥គក្រ/ម^៣ ព្រមទាំងបង្កើនទិន្នផលសណ្តែកដីប្រមាណ៣០% និងប្រសិទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទឹក០,១គក្រ/ម^៣។

ង.៦. ការងារស្រាវជ្រាវលើដំណាំផ្សេងទៀត

ង.៦.១. ពិសោធន៍ស្តីពីប្រសិទ្ធភាព NPK លើទិន្នផលស្វាយកែវរម្យតន៖ ពិសោធន៍ទើបចាប់ផ្តើមធ្វើនៅចម្ការស្វាយកែវរម្យតមួយកន្លែងក្នុងស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ លទ្ធផលបឋមបានបង្ហាញថា ការដាក់ដី NPK បន្ថែមចំនួន១-២គក្រ/ដើម កើនទិន្នផលផ្លែជិតពីរដងធៀបទៅនឹងដើមដែលមិនបានដាក់ដី ដែលផ្តល់ផលតែ១០គក្រ/ដើម។

ង.៦.២. សមាសភាពចង្រៃលើដំណាំស្វាយ៖ លទ្ធផលបឋមនៃការសិក្សាដើម្បីកំណត់រកសមាសភាពសត្វល្អិតចង្រៃ សំខាន់ៗបំផ្លាញដំណាំស្វាយនាដំណាក់កាលផ្សេងៗក្នុងខេត្តកំពង់ចាម កំពង់ស្ពឺ កណ្តាល សៀមរាប និងបាត់ដំបងបានបង្ហាញថា ដង្កូវចោះផ្លែនិងរុយផ្លែមានវត្តមានច្រើនជាងគេចាប់ពីដំណាក់កាលចេញផ្លែរហូតដល់ដុំ។ ចំណែកជំងឺវិញមាន Anthracnose, leaf spot និង fruit rot។

ង.៦.៣. ប្រភេទប៉េងប៉ោះនិងស្ពៃត្រីលក់នៅទីផ្សារ៖ ប៉េងប៉ោះភាគច្រើនដែលលក់នៅផ្សារច្បារអំពៅ ផ្សារដើមគរ និងផ្សារ នាគមាសក្នុងរាជធានីភ្នំពេញមានប្រភពមកពីប្រទេសវៀតណាម៨៨% ថៃ៥% និងក្នុងស្រុក៧% និងផ្សារសាមគ្គី ក្រុងសៀមរាប មានប្រភពមកពីប្រទេសវៀតណាម៩៦% និងក្នុងស្រុក៤%។ ផ្ទុយទៅវិញចំពោះប្រភពស្ពៃត្រី ភាគច្រើនដែលលក់នៅផ្សារទាំងបីក្នុងរាជធានីភ្នំពេញមានប្រភពមកពីក្នុងស្រុក៨៥% និងប្រទេសវៀតណាម ១៥% និងផ្សារសាមគ្គីក្រុងសៀមរាបមកពីប្រភពក្នុងស្រុក៩២% និងថៃ៨%។

ង.៦.៤. ការចាត់ចែងក្រោយពេលប្រមូលផលរបស់ប្រទេសស្ពៃត្រី៖ លទ្ធផលនៃការសិក្សាបានបង្ហាញថា ស្ពៃត្រីដែលកសិករដាំ នៅស្រុកស្អាងនិងដឹកមកលក់ឲ្យអ្នកប្រមូលទិញក្នុងស្រុក ហើយអ្នកប្រមូលទិញក្នុងស្រុកយកមកលក់បន្តឲ្យអ្នក ប្រមូលទិញនៅផ្សារនាគមាស និងជាចុងក្រោយបន្តដឹកយកទៅលក់ដល់ទីផ្សារខេត្តសៀមរាប ត្រូវបានរលួយខូច អស់ប្រមាណ៣០% និងស្រុកទម្ងន់អស់២,៥%។

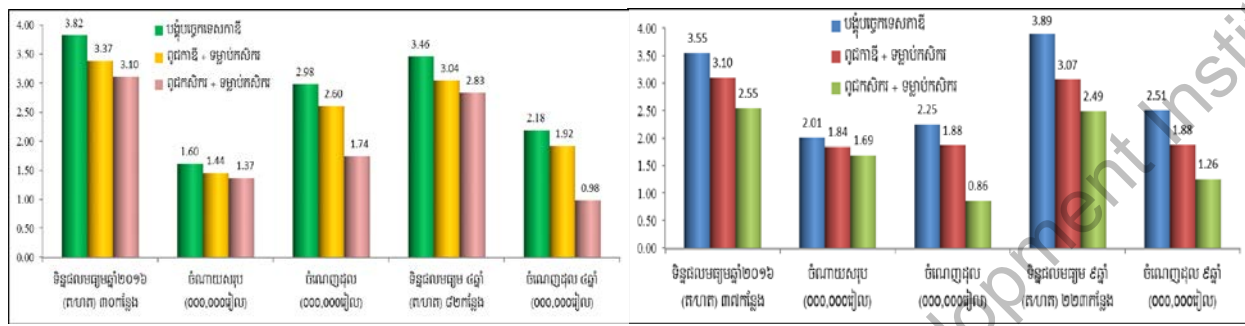
ង.៧. ការផ្សព្វផ្សាយ ការផ្ទេរចេតនាវិទ្យា និងបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស

ង.៧.១. ផលិតកម្មគ្រាប់ពូជស្រូវ៖ នាឱកាសទស្សនាពីរណ៍របស់ក្រសួងក្នុងទិវាស្រូវ-អង្ករ រៀបចំដោយសហព័ន្ធ ស្រូវ-អង្ករកម្ពុជា ដែលប្រារព្ធនៅអូរតលសុខានាថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី តេជោ ហ៊ុន សែន** បានបញ្ជាក់ថា ដើម្បីធានានូវភាពសុទ្ធរបស់ពូជស្រូវដែលក្រសួងបានបញ្ជូន វិទ្យាស្ថាន កាឌីត្រូវតែបន្តផលិតគ្រាប់ពូជគ្រឹះផ្គត់ផ្គង់ជូនអតិថិជនឲ្យផលិតគ្រាប់ពូជចំណាត់ថ្នាក់បន្តបន្ទាប់ទៀត ផ្គត់ផ្គង់ជូន កសិករដាំដុះ។

រាល់ពូជដំណាំដែលវិទ្យាស្ថានបានបញ្ជូនជូនកសិករប្រើប្រាស់ត្រូវបានធានានូវភាពសុទ្ធ តាមរយៈការផលិត គ្រាប់ពូជគ្រឹះ គ្រាប់ពូជអនុញ្ញាត និងគ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ ផ្គត់ផ្គង់តាមការបញ្ជាទិញរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជន សហគមន៍ កសិកម្ម និងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍នានាដែលអនុវត្តដោយអង្គការជំនាញរបស់ក្រសួងនិងអង្គការផ្សេងៗ ដើម្បីផលិត និងផ្គត់ផ្គង់បន្តជូនកសិករ។ ក្នុងបីឆ្នាំនេះ គ្រាប់ពូជស្រូវប្រមាណ២៩៧តោនបានផលិត ដោយក្នុងនោះ ប្រមាណ ១១៤តោនផលិតដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី និងប្រមាណ១៨៣តោនផលិតដោយកសិករសហការ តាមរយៈការ បញ្ជាបបង្កើតទេសបង្កើនផលិតភាពដំណាំស្រូវវិស្សា។ បានផ្តល់គ្រាប់ពូជគ្រឹះរបស់ពូជស្រូវស្មាច់០២ ជូន កសិករ៤០គ្រួសារក្នុងសហគមន៍កសិកម្មស្រូវស្មាច់កំពង់រោទិ៍ចំនួន២០០គ្រួសារ និងបានចែកគ្រាប់ពូជស្រូវគ្រឹះជូន ដល់មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទទាំង២៥ នូវពូជដំណើបស្បែកមង្គលចំនួន១៥គ្រួសារ/មន្ទីរ និងពូជផ្កាវដ្តល ប្រាំងចំនួន៣០គ្រួសារ/មន្ទីរ ព្រមទាំងនាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវ (ដំណើបស្បែកមង្គល=ពូជផ្កាវដ្តលប្រាំង=៤០គ្រួសារ) ដើម្បី ផលិតផ្សព្វផ្សាយជូនកសិករ និងបានជូនគ្រាប់ពូជគ្រឹះរបស់ពូជស្រូវដំណើបស្បែកមង្គលដល់សហគមន៍ក្រឡាន ថ្មត្រែនៅខេត្តក្រចេះចំនួន១០០គ.ក្រ។

ង.៧.២. បង្កើតបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពស្រូវវិស្សានៅតំបន់ឆ្នេរ៖ យោងតាមលទ្ធផលស្រាវជ្រាវចំនួន៨២កន្លែង ដែលបាន អនុវត្តក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំ នៅតំបន់ទំនាបឆ្នេរដែលទទួលរងឥទ្ធិពលទឹកប្រៃក្នុងខេត្តព្រះសីហនុនិងកែប បាន

បង្ហាញថា (១)ពូជស្រូវផ្ការំដួល ផ្ការមៀត និងផ្ការំដេង ដែលជាពូជស្រូវមានគុណភាពល្អនិងមានទីផ្សារ ដុះលូតលាស់បានល្អដោយផ្តល់ផល៣,០៤ត/ហត ធៀបនឹងពូជស្រូវរបស់កសិករ(២,៨៣ត/ហត) ធ្វើឲ្យកសិករទទួលបានប្រាក់ចំណេញ០,៩៤លានរៀលបន្ថែមពីលើការប្រើប្រាស់ពូជរបស់ខ្លួន (០,៩៨លានរៀល) និង(២)ការអនុវត្តតាមបង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពដំណាំស្រូវ បានបង្កើនទិន្នផលស្រូវរហូតដល់៣,៤៦ត/ហតលើសពីទម្លាប់កសិករ០,៦៣ត/ហត និងទទួលបានប្រាក់ចំណេញដុលខ្ពស់រហូតដល់២,១៨លានរៀលលើសពីការប្រើប្រាស់តាមទម្លាប់របស់កសិកររហូតដល់១,២លានរៀល/ហត (ក្រាហ្វិក១២ ឆ្លេង)។

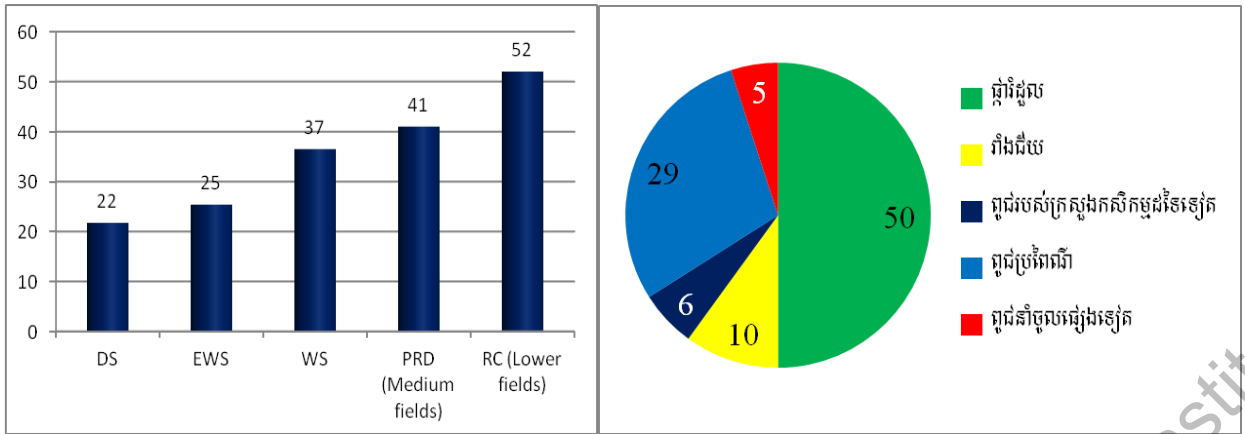

ក្រាហ្វិក១២. បង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពស្រូវវិស្សានៅតំបន់ឆ្នេរ (ឆ្លេង) និងបង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពស្រូវវិស្សា (ស្តាំ) (y).

ង.៧.៣. បង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពស្រូវវិស្សាន៖ យោងតាមលទ្ធផលស្រែបង្ហាញចំនួន២២៣កន្លែង ដែលបានអនុវត្តក្នុងរយៈពេល៩ឆ្នាំ បានបង្ហាញថា (១)ការជំនួសពូជស្រូវកសិករដោយពូជទាំង១០ពូជតាមលក្ខខណ្ឌដាំដុះ បានបង្កើនទិន្នផលពី២,៤៩ត/ហត ទៅ៣,០៧ត/ហត និងទទួលបានប្រាក់ចំណេញដុល០,៦២លានរៀលខ្ពស់ជាងការប្រើប្រាស់ពូជកសិករ (១,២៦លានរៀល) និង(២)ការអនុវត្តតាមបង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពដំណាំស្រូវ បានបង្កើនទិន្នផលស្រូវរហូតដល់៣,៨៩ត/ហត ខ្ពស់ជាងទម្លាប់កសិករ១,៤០ត/ហត និងទទួលបានប្រាក់ចំណេញដុលខ្ពស់រហូតដល់២,៥១លានរៀល/ហត (ក្រាហ្វិក១២ ស្តាំ) គឺប្រមាណពីរដងនៃទម្លាប់កសិករ។

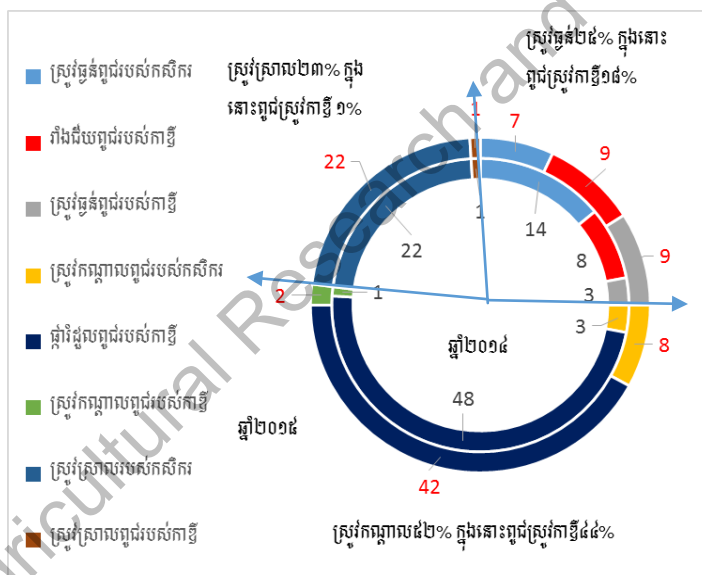
ង.៧.៤. ការដាំដុះពូជស្រូវដែលបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី៖ លទ្ធផលនៃការអង្កេតលើកសិករចំនួន២.៤២២គ្រួសារក្នុងខេត្តចំនួន១២ (តាកែវ កំពង់ចាម កំពង់ស្ពឺ ពោធិ៍សាត់ បាត់ដំបង សៀមរាប ព្រៃវែង កំពង់ឆ្នាំង បន្ទាយមានជ័យ ស្វាយរៀង កំពង់ធំ និងកំពត) បានបង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ២០១២-១៣កន្លងមក (១)កសិករដាំដុះពូជស្រូវដែលបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី (ជាពិសេសពូជស្រូវ១០ពូជ) លើស្រែប្រាំង (DS=៩៦៩ហត) ចំនួន២២% ស្រែដើមរដូវវស្សា (EWS=៤៣៩ហត) ចំនួន២៥% និងស្រែវស្សា (WS=៣.៣៩០ហត) ចំនួន៣៧% (២)ដោយឡែកចំពោះពូជស្រូវ ផ្ការំដួល (PRD) ត្រូវបានដាំដុះលើផ្ទៃដីស្រែកណ្តាលរបស់ខេត្តទាំង១២ (១,០៨លានហត) ចំនួន៤១% និងពូជស្រូវ រាំងជ័យ (RC) ត្រូវបានដាំដុះលើស្រែក្រោម (០,៤៦លានហត) ចំនួន៥២% (ក្រាហ្វិក១៣ ឆ្លេង)។

ទន្ទឹមនឹងនោះដែរ ចម្លើយពីកសិករចំនួន១.៩៦៦គ្រួសារនៅខេត្តចំនួន៨ (តាកែវ ព្រៃវែង ស្វាយរៀង កំពង់ឆ្នាំង ពោធិ៍សាត់ បាត់ដំបង កំពង់ធំ និងកំពង់ចាម) បានបង្ហាញថា ក្នុងរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ ផ្ទៃដីស្រែប្រមាណ៥០% បានដាំពូជស្រូវផ្ការំដួល ១០%ពូជស្រូវរាំងជ័យ ៦%ពូជស្រូវបញ្ចេញដទៃទៀត ២៩%ពូជស្រូវប្រពៃណី និង៥%ពូជស្រូវនាំចូលផ្សេងៗទៀត (ក្រាហ្វិក១៣ ស្តាំ)។ ជាសរុប ក្នុងរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ កសិករនៅខេត្តទាំង៨ បានដាំដុះពូជស្រូវដែលបញ្ចេញដោយក្រសួងប្រមាណ៦៦%នៃផ្ទៃដី។

ក្រាហ្វិក១៣. ភាគរយផ្ទៃដីដាំដុះពូជស្រូវបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌីក្នុងឆ្នាំ២០១៣ (y, ឆ្វេង) និងក្នុងខេត្តចំនួន ៨នាវដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ (ស្តាំ)

លទ្ធផលនៃការធ្វើអង្កេតនៅខេត្តចំនួន៤ (តាកែវ កំពង់ឆ្នាំង ពោធិ៍សាត់ និងបាត់ដំបង) ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធៀបជាមួយឆ្នាំ២០១៤បានបង្ហាញជារួមថា ផ្ទៃដីស្រូវវស្សាជាមធ្យមសរុបនៃខេត្តទាំង៤មានប្រមាណ០,៦១៧លានហិកត ហើយក្នុងនោះ មានស្រូវស្រាល (ស្រែលើ) ២% ស្រូវកណ្តាល (ស្រែកណ្តាល) ៥២% និងស្រូវធ្ងន់ (ស្រែក្រោម) ២៥% (ក្រាហ្វិក១៤)។

ក្រាហ្វិក១៤. ភាគរយផ្ទៃដីដាំដុះពូជស្រូវបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌីនិងពូជកសិករក្នុងខេត្តចំនួន៤ (តាកែវ កំពង់ឆ្នាំង ពោធិ៍សាត់ និងបាត់ដំបង) លើផ្ទៃដីស្រូវវស្សាសរុប (ស្រូវធ្ងន់=២៥% ស្រូវកណ្តាល=៥២% និងស្រូវស្រាល= ២៣%) ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ (វណ្ណខាងក្រៅ) ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៤ (វណ្ណខាងក្នុង)

ផ្ទៃដីស្រូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ប្រមាណ៦១%បានដាំពូជស្រូវដែលបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី ហើយបរិមាណនេះ បានកើនដល់៦៣%ក្នុងឆ្នាំ២០១៥។ ចំពោះស្រូវស្រាល ការដាំដុះពូជស្រូវបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌីក្នុងឆ្នាំ ទាំង២មានតិចតួចប៉ុណ្ណោះ (១%) នៃផ្ទៃដីស្រូវទាំងមូល។ ដោយឡែកនៅស្រែកណ្តាល ការដាំដុះពូជស្រូវ ផ្ការដ្ឋលមានការថយចុះពី៤៨%ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មក៤២%ក្នុងឆ្នាំ២០១៥នៃផ្ទៃដីស្រូវទាំងមូល។ ការធ្លាក់ចុះ នេះ ប្រហែលជាបណ្តាលមកពីការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃស្រូវ (មធ្យមនៃស្រូវសើមនិងស្ងួត) ដែលកសិករលក់ពី១,២៥០ រៀល/គក្រក្នុងឆ្នាំ២០១៣ មក១,១៧៧រៀល/គក្រក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ហើយតម្លៃនេះនៅតែបន្តធ្លាក់ចុះមកដល់

១,០៦០រៀល/គក្រឡាត្រូវបានក្នុងឆ្នាំ២០១៥។ ផ្ទុយទៅវិញ ការដាំដុះពូជស្រូវរាំងជ័យនៅស្រែស្បែកទាំងមូលមានការកើនឡើង១% ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនូវពូជស្រូវធ្ងន់ដទៃទៀត (ខា៤ ខា៥ ខា៨ ខា៩ ជាដើម) ពី៣%ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ទៅ៩%ក្នុងឆ្នាំ២០១៥។

ង.៧.៥. អាហារូបត្ថម្ភរបស់ពូជស្រូវ: បានយកពូជស្រូវផ្ការដ្ឋល ផ្ការមៀត ផ្ការដេង សែនពិដោរ ផ្កាចំនួនសែនសរ និងដំណើបស្បែកមង្គលទៅវិភាគអាហារូបត្ថម្ភ (Nutrition value) លើអង្ករសម្រិតនិងអង្ករសម្របនៅមន្ទីរពិសោធន៍បរទេសស្តង់ដារអន្តរជាតិដោយបានទទួលលទ្ធផលដូចមានក្នុងតារាង៦។ លក្ខណៈដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍បំផុតនោះ គឺពូជស្រូវផ្ការមៀតមានជាតិដែក (Fe) ខ្ពស់និងមានវីតាមីនអា (Vitamin A) ទាំងក្នុងអង្ករសម្រិតនិងអង្ករសម្រប ដែលជាទូទៅពូជស្រូវភាគច្រើនមិនមានសារធាតុទាំងនេះខ្ពស់ (ដែក) ឬគ្មានតែម្តង (វីតាមីនអា)។ លទ្ធផលនេះត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងគេហទំព័ររបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី (www.cardi.org.kh) សម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធយកទៅប្រើប្រាស់។

តារាង៦. អាហារូបត្ថម្ភមានក្នុងអង្ករសម្រិត (WR) និងអង្ករសម្រប (BR) របស់ពូជស្រូវផ្ការដ្ឋល (PRD) ផ្ការមៀត (PRM) ផ្ការដេង (PRDg) សែនពិដោរ (SPD) ផ្កាចំនួនសែនសរ (PCSS) និងដំណើបស្បែកមង្គល (DNSMK)

No	Parameter	Unit	PRD		PRM		PRDg		SPD		PCSS		DNSMK
			WR	BR	WR	BR	WR	BR	WR	BR	WR	BR	WR
1	Fe	mg/kg	2.35	11.2	12.9	17.7	5.89	17.0		15.9	9.22	12.3	2.53
2	Carbohydrate	g/100g	79.1	75.9	79.5	75.6	78.8	75.4	80.9	76.9	79.9	78.1	79.7
3	Dietary fiber	g/100g	1.99	3.82	2.17	11.1	0.71	2.63	2.38	3.85	1.10	4.38	0.47
4	Energy	kcal/100g	356	366	359	364	351	362	365	377	361	380	356
5	Protein	g/100g	7.32	8.22	8.34	8.77	7.11	7.84	7.22	7.88	7.77	8.24	7.53
6	Total fat	g/100g	1.16	3.29	0.80	2.94	0.81	3.17	1.40	4.20	1.15	3.82	0.79
7	Cholesterol	mg/100g	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
8	Polyunsat.fat	g/100g	0.40	1.03	0.20	1.00	0.29	1.02	0.50	1.34	0.47	1.05	0.33
9	Thiamine	mg/kg	0.81	2.39	1.10	4.70	ND	3.16	0.72	2.50	0.60	3.20	0.8
10	Vitamin A	mg/kg	ND	ND	0.83	0.81	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
11	Vitamin B2	mg/kg	0.70	2.67	ND	ND	ND	ND		2.73	ND	ND	ND
12	Vitamin B3	mg/kg	1.60	10.2	ND	ND	1.1	4.47		10.8	2.8	1.6	1.80
13	Vitamin B6	mg/kg	ND	ND	ND	ND	ND	ND		ND	ND	ND	ND
14	Vitamin C	mg/kg	ND	ND	ND	ND	ND	ND		ND	ND	ND	ND
15	Vitamin D	mcg/kg	ND	36.0	ND	ND	ND	ND		28.0	ND	ND	ND
16	Vitamin E	mg/kg	ND	5.0	ND	5.1	ND	ND		8.0	ND	ND	ND
17	Vitamin K1	mg/kg	ND	ND	ND	ND	ND	ND		ND	ND	ND	ND
18	Vitamin B12	mcg/kg	ND	ND	ND	ND	ND	ND		ND	ND	ND	ND

ND = មិនអាចកំណត់បាន

ង.៧.៦. ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស: បានធ្វើទិវាស្រែបង្ហាញ វាយតម្លៃ និងបណ្តុះបណ្តាលកសិករសរុបចំនួន១៤០លើក ដែលមានកសិករចូលរួមសរុបចំនួន៦.០១២នាក់ ព្រមទាំងបានចែកគ្រាប់ពូជស្រូវជូនដល់កសិករចំនួន១.៣០៤គ្រួសារ ដោយក្នុងមួយគ្រួសារបានចំនួន៥គីឡូក្រាម មានសរុបចំនួន៦.៥២០គក្រ ហើយដែលកសិករទាំងនោះផលិតជាគ្រាប់ពូជបានប្រមាណ១៨៣តោន (គិតមកត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៦) ទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បានចែកគ្រាប់ពូជគ្រឹះនៃពូជស្រូវស្មាច់០២ ដែលទើបបញ្ចេញជូនកសិករសហគមន៍កសិកម្មស្រូវស្មាច់កំពង់រោទិ៍ចំនួនប្រមាណ២០០គក្រ សម្រាប់ដាំដុះក្នុងឆ្នាំ២០១៧ និងបានចែកគ្រាប់ពូជស្រូវដំណើបស្បែកមង្គលជូនសហគមន៍ក្រឡានថ្មីគ្រែខេត្តក្រចេះដាំដុះក្នុងឆ្នាំ២០១៧ សម្រាប់ដុតក្រឡានផងដែរ។

ង.៧.៧. ការពង្រឹងនិងអនិវត្តន៍ឧស្ម័នធានមនុស្ស៖ មន្ត្រីវិទ្យាស្ថានកាឌីចំនួន៤រូប បានចូលរួមបង្រៀនថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម។ បានដឹកនាំនិស្សិតស្រាវជ្រាវ និងសរសេរសារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្របានចំនួន៧៧នាក់។ បានបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបានចំនួន២៩វគ្គ ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន៩៣២នាក់។ បានចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលា និងសន្និបាតក្រៅប្រទេសចំនួន១១៥លើក ដែលមានថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីវិទ្យាស្ថានកាឌីចូលរួមចំនួន២២០នាក់។ មន្ត្រីសរុបចំនួន៥រូប កំពុងសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ (៣រូប) និងថ្នាក់បណ្ឌិត (២រូប) នៅក្រៅប្រទេស។

ង.៧.៨. ការបោះពុម្ពនិងផ្សព្វផ្សាយ៖ បានបោះពុម្ពរបាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំឆ្នាំ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានកសិករ និងបោះពុម្ពឡើងវិញនូវសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិកម្ម ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានកសិករ និងឯកសារផ្សេងៗ បានសរុបចំនួន៩៦.០៩២ច្បាប់ ហើយបានបែងចែកចំនួនសរុប៩២.៣៨៧ច្បាប់ (៩៦%)។

ង.៧.៩. គេហទំព័រវិទ្យាស្ថាន (Website)៖ ចំនួនអ្នកបើកស្រាវជ្រាវរកព័ត៌មានបច្ចេកទេសកសិកម្មរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌី មានការកើនឡើងគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ គឺកើនពីចំនួន៨៩៦នាក់/ថ្ងៃក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ទៅ១.១៨៩នាក់/ថ្ងៃក្នុងឆ្នាំ២០១៤ រហូតដល់២.០៧៩នាក់/ថ្ងៃក្នុងឆ្នាំ២០១៦។

ង.៧.១០. អត្ថបទវិទ្យាសាស្ត្រ៖ បានសរសេរនិងចូលរួមសរសេរ ព្រមទាំងបោះពុម្ពអត្ថបទនៅក្នុងទស្សនាវដ្តីវិទ្យាសាស្ត្រអន្តរជាតិ និងសៀវភៅសន្និសីទនានាបានចំនួន៣១អត្ថបទដែលផ្តោតលើប្រធានបទជាភាសាអង់គ្លេសដូចខាងក្រោម៖

1. Kamoshita A., Ikeda H., Yamagishi J., **Lor B.** and **Ouk M.** (2016). Residual effects of cultivation methods on weed seed banks and weeds in Cambodia. *Weed Biology and Management* 16, 93-107.
2. P.L. Poulton, N.P. Dalgliesh, **S. Vang**, C.H. Roth (2016). Resilience of Cambodian lowland rice farming systems to future climate uncertainty. In: *Field Crops Research* 198 (2016) 160-170.
3. Jonh AhnChun, Sanai Li, Qingguo Wang, Woo-Seop Lee, Eun-Jeong Lee, Nina Horstmann, Hojeong Park, **Touch Veasna, Lim Vandy, Khok Pros, Seng Vang** (2016). Assessing rice productivity and adaptation strategies for Southeast Asia under climate change through multi-scale crop modeling. In: *Agricultural Systems* 143 (2016) 14-21.
4. **Kong Kynet, Orn Chhourn, Uong Peou, Ouk Sothea, Tho Thanak, Sieng Layheng, Nou Kihen, Thun Vathany, Sakhon Sophany and Ouk Makara** (2016). Two promising climate resilience rice-breeding lines in rainfed lowland of Cambodia. In: *The 3rd National Conference on Agriculture and rural Development "Enhancing the Rural Economy through Sustainable Development in Agriculture"*, 26-27 November 2016 Svay Rieng University, pp. 3-4.
5. **Orn Chhourn, Nou Kihen, Kong Kynet, Mak Leakhena, Thun Vathany, Sakhon Sophany and Ouk Makara** (2016). Promising heat tolerant breeding lines of rice for Cambodian farmers. In: *The 3rd National Conference on Agriculture and rural Development "Enhancing the Rural Economy through Sustainable Development in Agriculture"*, 26-27 November 2016 Svay Rieng University, pp. 5-6.
6. So Makable, **Kynet Kong**, Hiroyuki Niimi, Ikuo Nakamura (2016). Growth profiles of transgenic tobacco plants expressing rice *45S rRNA* gene. *Global Advanced Research Journal of Agricultural Science*, (accepted).
7. Gopal Selvakumar, Kiyoon Kim, Dever Walitang, **Mak Chanratana**, Yeongyeong Kang, Bongnam Chung and Tongmin Sa (2016). Trap Culture Technique for Propagation of *Arbuscular Mycorrhizal* Fungi using Different Host Plants. *Korean Journal of Soil Science and Fertilizer* **49**: 608-613.

8. Wansik Shin, Ashaduzzaman Siddiquee, Manoharan Melvin Joe, Abitha Benson, Kiyoon Kim, Gopal Selvakumar, Yeongyeong Kang, Seonyoung Jeon, Sandipan Samaddar, Poulami Chatterjee, Dever Walitang, **Mak Chanratana**, and Tongmin Sa (2016). Halotolerant Plant Growth Promoting Bacteria Mediated Salinity Stress Amelioration in Plants. *Korean Journal of Soil Science and Fertilizer* **8**: 355-367
9. Concepcion J.C.T., **Ouk M.**, Zhao D. and Fitzgerald M.A. (2015). The need for new tools and investment to improve the accuracy of selecting for grain quality in rice. *Field Crops Research* **182**, 60-67.
10. Birch, C.J., Bonney, L.B., Ives, S. W., McPhee, J. Bounneuang, D., **Seng Vang**, **Sokun Bo** and Sacklokham, S. (2015). Whole of System and Value Chain Analyses reveal research needs in horticulture in Laos and Cambodia. pp72-73 in Book of Abstracts, 'Meeting the Challenge of Productivity in the Tropics, Tropical Agriculture Conference, Brisbane, 16-18 November 2015, Brisbane, Australia.
11. **Chanthy, P.**, R. J. Martin, R. V. Gunning and N. R. Andrew (2015). "Influence of Temperature and Humidity regimes on the Developmental Stages of Green Vegetable Bug, *Nezara Viridula* (L.) (Hemiptera: Pentatomidae) from Inland and Coastal Populations in Australia." *Gen. Appl. Ent* **43**: 37-55.
12. **Chhoun Orn**, Rieko Shishido, Masahiro Akimoto, Ryo Ishikawa, Than Myint Htun, Ken-Ichi Nonomura, Yohei Koide, Men Sarom, **Seng Vang**, **Sakhan Sophany**, **Ouk Makara**, and Takashige Ishii (2015). Evaluation of genetic variation among wild rice populations in Cambodia. *Breeding Science* **65**: 430-437.
13. Ntui, V. O., **K. Kong**, R. S. Khan, T. Igawa, G. J. Janavi, R. Rabindran, I. Nakamura and M. Mii (2015). "Resistance to Sri Lankan Cassava Mosaic Virus (SLCMV) in Genetically Engineered Cassava cv. KU50 through RNA Silencing." *PLoS ONE* **10**(4): 1-23.
14. Perry L Poulton, Neal P Dalgliesh, **Seng Vang**, **Touch Veasna**, Philip Charlesworth, Alison Laing (2015). Resilience of smallholder farmers in Cambodian lowland rice ecosystems in managing for future climate uncertainty. In: "Building Productive, Diverse and Sustainable Landscapes" - Proceedings of the 17th ASA Conference, 20-24 September 2015, Hobart, Australia. Website: www.agronomy2015.com.au
15. Perry L Poulton, **Touch Veasna**, Neal P Dalgliesh, **Vang Seng** (2015). Applying simulation to improve rice varieties in reducing the on-farm yield gap in Cambodian lowland rice ecosystems. *Expl Agric.* (2015), volume 51 (2), pp. 264-284.
16. **Seng Vang and Hin Sarith** (2015). Land resources of Cambodia: A review of knowledge and management. In: "ISC 2015 - Sustainable Uses of Soil in Harmony with Food Security" - Proceedings of the International Soil Conference, 18-21 August 2015, Cha Am, Thailand.
17. **Seng Vang, Hin Sarith, Touch Veasna, Lim Vanndy, and Ly Tyneth** (2015). Effects on soil qualities and crop yields of applied rice husk biochar fortified with inorganic NPK or organic fertilizers in rice-growing soils of Cambodia. In: "Proceedings of the 2nd National Conference on Agriculture and Rural Development", 21 November 2015, Royal University of Agriculture, Phnom Penh, Cambodia, pp. 1- 4.
18. Vote C., Oeurng C., Sok T., Phongpacith C., Inthavong T., **Seng V.**, Eberbach P. and Hornbuckle J. (2015). A comparison of three empirical models for assessing cropping options in a data-sparse environment, with reference to Laos and Cambodia. *ACIAR Technical Reports No. 87*. Australian Centre for International Agricultural Research: Canberra. 30 pp.
19. Fukuta, Y., I. Koga, T. Ung, **K. Sathya**, M. Obara, **H. Yadana** and N. Hayashi (2014). "Pathogenicity of Rice Blast (*Pyricularia oryzae* Cavara) Isolates from Cambodia." *JARQ* **48**(2): 155-166.
20. Khan, R. S., N. A. Darwish, B. Khattak, V. O. Ntui, **K. Kong**, K. Shimomae, I. Nakamura and M. Mii (2014). "Retransformation of Marker-Free Potato for Enhanced Resistance Against Fungal Pathogens by Pyramiding Chitinase and Wasabi Defensin Genes." *Mol Biotechnol* **1**-10.
21. Pathogenicity of Rice Blast (*Pyricularia oryzae* Cavara) Isolates from Cambodia. *JARQ* **48** (2), 155 - 166 (2014) <http://www.jircas.affrc.go.jp>. Yoshimichi Fukuta, Ikumi Koga, **Toch Ung**, **Khay Sathya**,

- Akiko Kawasaki-Tanaka, Yohei Koide, Nobuya Kobayashi, Mitsuhiro Obara, **Hun Yadana** and Nagao Hayashi.
22. P. L. Poulton, T. Veasna, N. P. Dalgliesh and **V. Seng** (2014). Applying simulation to improve rice varieties in reducing the on-farm yield gap in Cambodian lowland rice ecosystems. *Expl Agric.*: page 1 of 21. Cambridge University Press 2014.
 23. **Kong, K.**, V. O. Ntui, S. Makabe, R. S. Khan, M. Mii and I. Nakamura (2014). "Transgenic tobacco and tomato plants expressing Wasabi defensin genes driven by root-specific LjNRT2 and AtNRT2.1 promoters confer resistance against *Fusarium oxysporum*." *Plant Biotechnology* 31, : 89–96.
 24. Ntui, V. O., **K. Kong**, P. Azadi, R. S. Khan, D. P. Chin, T. Igawa, M. Mii and I. Nakamura (2014). "RNAi-Mediated Resistance to Cucumber Mosaic Virus (CMV) in Genetically Engineered Tomato." *American Journal of Plant Sciences*, 2014, 5: 554-572.
 25. Poulton, P. L., **T. Veasna**, N. P. Dalgliesh and **V. Seng** (2014). "Appying Simulation to Improve Rice varieties in Reducing the On-farm Yield Gap in Cambodia Lowland Rice ecosystems." *Expl Agric. @ Cambridge University Press*: 1-21.
 26. Andrew Nelson, Tri Setiyono, Arnel B. Rala, Emma D. Quicho, Jeny V. Raviz, Prosperidad J. Abonete, Aileen A. Maunahan, Cornelia A. Garcia, Hannah Zarah M. Bhatti, Lorena S. Villano, Pongmanee Thongbai, Francesco Holecz, Massimo Barbieri, Francesco Collivignarelli, Luca Gatti, Eduardo Jimmy P. Quilang, Mary Rose O. Mabalay, Pristine E. Mabalot, Mabel I. Barroga, Alfie P. Bacong, Norlyn T. Detoito, Glorie Belle Berja, Frenciso Varquez, Wahyunto, Dwi Kuntjoro, Sri Retno Murdiyati, Sellaperumal Pazhanivelan, Pandian Kannan, Petchimuthu Christy Nirmala Mary, Elangovan Subramanian, Preesan Rakwatin, Amornrat Intrman, Thana Setapayak, Sommai Lertna, Vo Quang Minh, Vo Quoc Tuan, Trinh Hoang Duong, Nguyen Huu Quyen, Duong Van Kham, **Sarith Hin**, **Touch Veasna**, Manoj Yadav, Chharom Chin and Nguyen Hong Ninh (2014). Towards an Operational SAR-Based Rice Monitoring System in Asia: Examples from 13 Demonstration Sites across Asia in the RICE Project Special Issue of Remote Sensing in Food Production and Food Security, Remote Sensing, ISSN 2072-4292. <http://www.mdpi.com/2072-4292/6/11/10773/s1/>.
 27. Christian H. Roth, Zainul Abedin, Ravindra Adusumilli, Peter R. Brown, Philip Charlesworth, Neal Dalgliesh, Don S. Gaydon, Clemens Grünbühel, Zvi Hochman, Thavone Inthavong, Phil Kokic, Iqbal Khan, Alison Laing, Soeun Mak, Minea Mao, Uday Nidumolu, Vanthong Phengvichith, Perry Poulton, Md. Harunur Rashid, D. Raji Reddy, V. Ratna Reddy, Tom Say, **Seng Vang**, Silinthone Sacklokham, Gade Sreenivas, Chiranjeevi Tallapragada, Touch Veasna, Monica van Wensveen and Liana J. Williams (2014). "Insights for policy from the 'Adaptation to Climate Change in Asia' project" in A policy dialogue on rice futures: rice-based farming systems research in the Mekong region. ACIAR Proceeding No. 142. P. 120-124. <http://aciarc.gov.au/files/pr142-web.pdf/>.
 28. Geoff Beecher, David Johnson, Jack Desbiolles, Sam North, Rajinder Singh, Som Bunna, Ngien Chhay, Joel Janiya, Tina Dunn, **Seng Vang**, Chuong Sophal, **Men Panchak Roat**, Chea Sovandina, **Touch Veasna**, Gavin Tinning and Bob Martin (2014). "Improved rice establishment and productivity in Cambodia and Australia" in A policy dialogue on rice futures: rice-based farming systems research in the Mekong region. ACIAR Proceeding No. 142. P. 43-46. <http://aciarc.gov.au/files/pr142-web.pdf/>.
 29. Hin, S., Bell, R.W., Newsome, D. and **Seng, V.** (2014). Mung Bean Response to Lime Application on Acid Sands of South-Eastern Cambodia: Glasshouse Study. In Proceedings of The National Scientific Conference on Agriculture and Rural Development, 31 October 2014, RUA, Phnom Penh, Cambodia.
 30. **Touch Veasna**, **Som Bunna**, **Men Pagnchak Roat**, **Lim Vanndy**, **Pao Sinath**, **Seng Vang**, Oeurng Chantha, Noum Viraday, Men Nareth, Prum Kanthel, H.E. Pich Veasna, Theng Tara, Uch Hing, Marisa Collins, John Hornbuckle, Wendy Quayle, David Smith and Roy Zandona (2014). "Improved irrigation water management to increase rice productivity in Cambodia" in A policy dialogue on rice futures: rice-based farming systems research in the Mekong region. ACIAR Proceeding No. 142. P. 92-102. <http://aciarc.gov.au/files/pr142-web.pdf/>

31.Kamoshita, A., Ouk, M. (2014). Field level damage of deepwater rice by the 2011 Southeast Asian Flood in a flood plain of Tonle Sap Lake, Northwest Cambodia. Paddy & Water Environment 13, 455-463.

ង.៨. មន្ទីរពិសោធន៍

ង.៨.១. មន្ទីរពិសោធន៍ជីវបច្ចេកវិទ្យា៖ បាននិងកំពុងអនុវត្ត Extract DNA របស់ស្រឡាយកូនបង្កាត់ចំនួន១០ប្រជាករ ដែលមានស្រឡាយសរុបចំនួន៥៧៥ស្រឡាយដើម្បីវិភាគរកវត្តមានពន្ធក្រអូបនៅក្នុងស្រឡាយនីមួយៗ។ ស្រឡាយ ចំនួន៤៣ក្នុងចំណោម៧០ស្រឡាយ ដែលបានវិភាគរួចត្រូវបានរកឃើញមានវត្តមានពន្ធក្រអូប (អូមូស៊ីកូត) ដែល នេះជាលទ្ធផលដ៏សុក្រិតមួយសម្រាប់បន្តការងារស្រាវជ្រាវនៅជំហានបន្ទាប់ទៀត។

ង.៨.២. មន្ទីរពិសោធន៍គុណភាពអង្ករ៖ បានអនុវត្តលើការវិភាគគុណភាពអង្ករលើលក្ខណៈរូបសាស្ត្រប្រើម៉ាស៊ីន S21 ធាតុអាមីឡូស សីតុណ្ហភាពចម្អិននិង Gel consistency សរុបបានចំនួន២៨៦សំណាក។

ង.៨.៣. មន្ទីរពិសោធន៍ជាលិការប្រកបដោយជំនាញ៖ បានបន្តការដាំពង្រីកនិងអភិរក្សពូជដំណាំតាមការធ្វើជាលិការប្រកប ទៅលើដំណាំចំនួន៧ប្រភេទ ដែលក្នុងនោះមានដំណាំចេកចំនួន៥០សំណាក ដំឡូងឈើចំនួន៤៧ដុំ ដំឡូងផ្លា ចំនួន៣ស្រឡាយ ដំឡូងបារាំងចំនួន៤ស្រឡាយ អំពៅ៥សំណាក ដើមដំបងយក្សចំនួន១សំណាកនិងផ្កាចំនួន ៦ពូជ សរុបចំនួន៧៣ពូជ/ស្រឡាយដំណាំ។

ង.៨.៤. មន្ទីរពិសោធន៍វិភាគដីនិងទឹក៖ បានវិភាគសំណាកដីចំនួន១.៨៥០សំណាក លើ pH, EC, NH_4^+ , Nw^- , soil water content, OC, OM, N និង P ព្រមទាំងបានវិភាគសំណាកទឹកចំនួន៣៣៦សំណាកលើ pH, EC, Fe, Al, NH_4^+ , NO_3^- , ភាពកករ (Turbidity) និងអាល់កាឡាំង (Alkalinity)។

ង.៨.៥. មន្ទីរពិសោធន៍វត្ថុធាតុដើមស្រូវ៖ បានធ្វើការបណ្តុះរកក្នុងការងារបង្កើនផលប្រមូលបាននៅក្នុងវិទ្យាស្ថានកាឌី ខេត្តព្រៃវែង កំពង់ធំ បាត់ដំបងនិងតាកែវលើដំណាំស្រូវចំនួន០៨ប្រភេទរួមមានដំដីអុជត្នោត ឆ្នុតស្លឹកពណ៌ លឿង បង្ករដោយបាក់តេរី ច្រេះស្លឹក រលាកស្រទបស្លឹក ឆ្នុតបាក់តេរីលើស្លឹកខ្នារអំបោះត្នោត អុជត្នោតវែងនិងផ្សូង បែកតងនិងលើដំណាំពោតចំនួន២ប្រភេទ (ដំដីអុជត្នោតនិងរលាកស្រទបស្លឹក)។

ង.៨.៦. មន្ទីរពិសោធន៍គីមីវិទ្យាសាស្ត្រ៖ បានប្រមូលស្មៅលើដំណាំស្រូវចំនួន១៧ប្រភេទរួមមាន កក់ជ្រុង កក់ ភ្នែក ក្តាម កក់ដំត្រតូច ស្មៅពុកមាត់បង្កង ស្មៅបែកក្បាលគ្មានកន្ទុយ ស្មៅតាសៀវ ត្រកូន កំពីងពួយ កណ្តៀងឈើ ជន្លង់ភ្នំ ស្មៅគោក ស្មៅទឹក ស្មៅជើងតុកកែ ស្មៅបែកក្បាល ស្មៅកន្ទុយក្រោក ស្មៅចិញ្ចៀន និងប្រាប់។

ច. សន្និដ្ឋាន

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាណត្តិទី៥បានវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវនិង សាមគ្គីភាពរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីនិយោជិតទាំងអស់របស់វិទ្យាស្ថានកាឌីក្នុងការងារប្រតិបត្តិ បង្កើតបាននូវបច្ចេក វិទ្យានិងលទ្ធផលស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្មជាមូលដ្ឋានជាច្រើនសម្រាប់គ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងអ្នកធ្វើគោល នយោបាយនិងកសិករប្រើប្រាស់ក្នុងការជំរុញផលិតភាព ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជបណ្ឌិតយកម្នាក់មួយនឹងការ

ចូលរួមចែករំលែកបទពិសោធន៍ល្អៗដល់និស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវជាតិនិងអន្តរជាតិ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏ដូចជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម២០១៤-២០១៨របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ វិទ្យាស្ថានកាឌីក៏បានបង្ហាញពីភាពរីកចម្រើនយ៉ាងច្រើនទៅលើការស្តារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធការងារស្រាវជ្រាវ ការធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយភ្ញៀវជាតិនិងអន្តរជាតិ ដែលធ្វើឲ្យវិទ្យាស្ថានកាន់តែមានភាពល្បីល្បាញពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ រហូតដល់លោកនាយកវិទ្យាស្ថានត្រូវបានក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាជ្រើសរើសជា **អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រឆ្លើម** ប្រចាំឆ្នាំសិក្សា២០១៦-២០១៧ និងជាពិសេសវិទ្យាស្ថានកាឌី ទទួលបានការកោតសរសើរពីសំណាក់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានវាយតម្លៃខ្ពស់ដល់វិទ្យាស្ថានកាឌី ដែលបានបញ្ចេញពូជស្រូវថ្មីផងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុចំនួន៥ពូជ និងពូជពោតដំណើប១ពូជក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំកន្លងមកនេះ និងជាពិសេសបានរង្វាន់អង្ករពូជស្រូវផ្កាវដូលល្អប្រណិតនិងមានរសជាតិជាងគេក្នុងពិភពលោករយៈពេល៣ឆ្នាំ (២០១២-២០១៤) ជាប់ៗគ្នាកន្លងមកនេះ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក៏សង្កេតឃើញថា វិទ្យាស្ថានកាឌីជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដូចជាការចំណាយពេលវេលាកែសម្រួលទៅតាមនីតិវិធីរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលថ្មី ការប៉ុនប៉ងដោះដូរទីតាំង ការបាត់បង់មន្ត្រីជំនាញផ្នែកស្រាវជ្រាវ គ្រប់គ្រង និងហិរញ្ញវត្ថុទន្ទឹមនឹងមន្ត្រីរាជការនៅមានចំនួនតិច ប្រព័ន្ធទឹកស្អាតមិនទាន់មកដល់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងគ្រឿងយន្តកសិកម្មមានសភាពចាស់ទ្រុឌទ្រោមជាដើម។

៧. សំណូមពរ

ក្នុងបរិបទនៃការឈានឡើងពីផលិតកម្មបំពេញតម្រូវការហូបចុកទៅផលិតកម្មកសិកម្មតាមតម្រូវការទីផ្សារប្រកបដោយគុណភាព សុវត្ថិភាព និងភាពប្រកួតប្រជែង និងជាពិសេសដើម្បីសម្រេចបានទៅនឹងអនុសាសន៍របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបិទសន្និបាតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនាថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧កន្លងមកនេះ ដែលបានបញ្ជាក់ថា វិទ្យាស្ថានកាឌីនឹងត្រូវដើរតួនាទីកាន់តែសកម្មនៅក្នុងបរិការដែលពិភពលោកស្ថិតក្នុងពេលវេលាដ៏លំបាកទាក់ទងទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបានលើកទឹកចិត្តឲ្យមន្ត្រីរាជការនិងអ្នកបច្ចេកទេសនៅវិទ្យាស្ថានកាឌីបន្តស្វែងរកពូជស្រូវថ្មីៗ និងពូជដំណាំផ្សេងទៀតរួមទាំងផ្កា ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលយល់ឃើញថា ត្រូវតែលើកកម្ពស់សមត្ថភាពអនុវត្តការងារស្រាវជ្រាវរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីជាបន្ទាន់និងចាំបាច់។ ដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនេះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានយល់ស្របតាមសំណូមពរសំខាន់ៗរបស់វិទ្យាស្ថានកាឌីមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- វិនិយោគលើការពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពនិងបញ្ចេញទឹក ភ្ជាប់បណ្តាញទឹកស្អាត) បំពាក់ឬបំពេញបង្គប់ឧបករណ៍និងសម្ភារៈរូបវន្តរបស់មន្ទីរពិសោធន៍និងធនាគារពន្ធដំណាក់កសិកម្ម ផ្តល់នូវមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងគ្រឿងយន្តកសិកម្មថ្មីៗ និងរៀបចំនូវប្រព័ន្ធសំណាញ់ការពារចាបនិងកណ្តុរសម្រាប់ស្រែពិសោធន៍ក្នុងវិទ្យាស្ថានកាឌីជាដើម។
- វិនិយោគលើភាពទន់ក្នុងការផ្តល់បន្ថែមនូវមន្ត្រីរាជការជំនាញគ្រប់ផ្នែក គោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តដល់មន្ត្រីស្រាវជ្រាវនិងគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់របស់វិទ្យាស្ថានកាឌី

- ដំឡើងវិទ្យាស្ថានពីថ្នាក់នាយកដ្ឋានទៅអគ្គនាយកដ្ឋាន ដើម្បីបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាពនិងពង្រីកវិសាលភាព ការងារស្រាវជ្រាវដំណាំកសិកម្មឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រទេសជាតិ និងការ ប្រែប្រួលក្នុងបរិបទនៃសាកលភារូបនីយកម្ម។
- គាំទ្រមិនឲ្យមានការដោះដូរទីតាំងវិទ្យាស្ថានកាឌីបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីថែរក្សាអត្តសញ្ញាណនិងភាពងាយស្រួលធ្វើ ដំណើរ និងលើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មថ្នាក់ជាតិនិងតំបន់។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

នាយកវិទ្យាស្ថាន

អ៊ុក ម៉ាកា

Cambodian Agricultural Research and Development Institute

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពិនិត្យស្រូវ-អង្កររបស់ពូជស្រូវល្អៗដែលបានបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី ក្នុងទិវាស្រូវ-អង្ករលើកទី៥

ឯកឧត្តម គាត ឈន់ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យស្រូវ-អង្ករនិងភ្នាក់វរសជាតិបាយក្នុងពិធីបើកវេទិកាស្រូវ-អង្ករលើកទី៤

លោកជំទាវ វ៉ែន សំអុន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ពិនិត្យសណ្តែក ពោត និងអង្ករក្នុងពិធីទិវាស្បៀងអាហារពិភពលោក

ឯកឧត្តម ឃឹម ឆែលី ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ពិនិត្យស្រូវ-អង្ករ ដែលបានបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌីក្នុងពិធី រំលឹកខួប៣០ឆ្នាំនៃភាពជាដៃគូសហប្រតិបត្តិការរវាងកម្ពុជា និង IRRI នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦

ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង្ស ជួនណារ៉ុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បំពាក់មេដាយ ជូនដល់ លោកនាយកវិទ្យាស្ថាន ជា “អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រឆ្នើម” សម្រាប់ឆ្នាំសិក្សា២០១៦-២០១៧

អ្នកស្រាវជ្រាវដំណាំស្រូវរបស់កម្ពុជាទទួលបានការកោតសរសើរអំពីស្នាដៃការងារពី IRRI

លោកនាយកវិទ្យាស្ថានត្រូវបានជ្រើសរើសជា អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រស្រូវរដ្ឋីម និងជា ឯកអគ្គរាជទូតវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យា តំណាងប្រទេសកម្ពុជា ប្រចាំអាស៊ាន

កិច្ចប្រជុំពិនិត្យនិងពិភាក្សាឆ្លងសេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យនៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ក្រោមកិច្ចដឹកនាំរបស់ ឯកឧត្តម ខ្វឹម គឹមស៊ី រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ទិវាស្រែបង្ហាញពីការវាយតម្លៃពូជស្រូវផ្តាំរដូវប្រាំង ដឹកនាំដោយ ឯកឧត្តម ម៉ែម អំណាត់ រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ការទទួលជួបគណៈប្រតិភូអន្តរក្រសួង នៃប្រទេសបង់ក្លាដេស

ទស្សនកិច្ចរបស់បណ្ឌិត Matthew K. Morell អគ្គនាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវស្រូវអន្តរជាតិ (IRRI)

ទស្សនកិច្ចរបស់បណ្ឌិត G.S. Khush សាស្ត្រាចារ្យសកលវិទ្យាល័យ California និងជាអតីតនាយកផ្នែកក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវស្រូវអន្តរជាតិ (IRRI)

កិច្ចប្រជុំលើកទី១២ នៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសអាស៊ានស្តីពីការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម (ATWGARD) ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម សាន វណ្ណឌី អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ពិធីសំណេះសំណាលនិងចែកចាយស្រូវដល់កសិករនៅខេត្តពោធិ៍សាត់និងកំពង់ឆ្នាំង

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផលិតកម្មគ្រាប់ពូជស្រូវនិងបច្ចេកទេសក្រោយពេលប្រមូលផលនៅខេត្តព្រៃវែងនិងស្វាយរៀង

កសិករចូលរួមវាយតម្លៃលើស្រឡាយស្រូវផ្លូវដួលផ្លូវខ្មែរនៅខេត្តតាកែវ

សហគមន៍ក្រឡានថ្មត្រៃ ខេត្តក្រចេះទទួលស្គាល់ថា ក្រឡានអង្គរដំណើរប្រើស្បែកមង្គលមានសេវាគុណភាព និងល្អជាង ពូជស្រូវដំណើរបរបស់គាត់ និងការប្រគល់គ្រាប់ពូជស្រូវដំណើរប្រើស្បែកមង្គលដល់សហគមន៍ចំនួន១០០គីឡូក្រាម។

ការសាបពូជស្រូវដែលទើបប្រមូលបានសម្រាប់ស្វែងរាយតម្លៃលក្ខណៈ និងស្រែយុវកម្មពូជស្រូវដែលបានអភិរក្ស

សកម្មភាពផ្សេងៗនៃការងារស្រាវជ្រាវ

សកម្មភាពផ្សេងៗនៃការងារស្រាវជ្រាវ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លេខ: ១៥៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពី

ការកែតម្រូវសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា អាណត្តិទី៥

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១០៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៥ ស្តីពីការបន្ថែមមុខងារការកិច្ច ឱ្យក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងការបង្កើតនាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាននិងឯកសារកសិកម្ម ចំណុះក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៨៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការកែសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋាននៃក្រសួង ទៅជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ការដំឡើងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផល ឱ្យមានថ្នាក់ស្នើអគ្គនាយកដ្ឋាន ការដំឡើងនាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រនិងកែលំអដឹកសិកម្ម ឱ្យទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងការកែសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋានចំការកៅស៊ូ ទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៧៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពីការបង្កើតវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

Cambodian Agricultural and Development Institute

សម្រេច

មាត្រា ១..

ត្រូវបានតែងតាំងសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាភិបាលប្រចាំវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា សម្រាប់អាណត្តិទី៥ ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម៖

១- លោក ហ៊ុន ម៉ីនណារី	តំណាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ប្រធាន
២- ឯកឧត្តម ទ្រី មេង	តំណាងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	សមាជិក
៣- លោក សៀង សំខែង	តំណាងទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	សមាជិក
៤- លោក វង្ស រៀន	តំណាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	សមាជិក
៥- លោក ជា ស៊ីណា	តំណាងក្រសួងបរិស្ថាន	សមាជិក
៦- លោក អេង គឹមលី	តំណាងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	សមាជិក
៧- លោក យូ សុគ្រា	តំណាងក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម	សមាជិក
៨- លោក ស្រីន សុខុម	តំណាងអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម	សមាជិក
៩- លោក អ៊ុក ម៉ាកាវ	នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា	សមាជិក
១០- លោកស្រី សេង ម៉ុំ	ឥស្សរជនមានចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍ផ្នែកកសិកម្ម	សមាជិក
១១- លោក សាយ ពុទ្ធា	តំណាងនិយោជិតរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ កសិកម្មកម្ពុជា	នីតិសមាជិក។

មាត្រា ២..

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

មាត្រា ៣..

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួងនិងប្រធានគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងសាមីខ្លួន ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

កន្លែងទទួល៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ឧទ្ធរណ៍យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ឧទ្ធរណ៍យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា៣
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

Cambodian Agricultural Research and Development Institute